

SLUŽBENI LIST

KRALJEVSKE BANSKE UPRAVE DRAVSKE BANOVIINE

4. kos. V LJUBLJANI, dne 15. januarja 1931. Letnik II.

VSEBINA:

- 26. Zakon o občem upravnem postopku.
- 27. Zakon o davku na neoženjene osebe in davčni oprostivni oseb z 9 ali več otroki.
- 28. Naredba ministra za poljedelstvo z dne 22. septembra 1930. o prevozu živali, živalskih delov itd., ki morejo biti nosilci klic živalskih nalezljivih bolezni, iz Rumunije čez ozemlje Jugoslavije v Italijo.
- 29. Izprememba člena 12. uredbe o razvrščanju uslužbencev državnih prometnih ustanov.
- 30. Dopolnitev o razpisu glede odvzemanja papirja za analizo.
- 31. Navodilo za izvrševanje odločbe o oproščanju uvozne carine na kemikalije za koncentriranje rud s flotacijo.
- 32. Objava glede pobiranja občinske trošarine v letu 1931. v občini Rdeči breg.
- 33. Objava glede pobiranja občinske trošarine v letu 1931. v občini Gornjigrad.

Zakoni in kraljevske uredbe.

26.

Mi

ALEKSANDER I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,

predpisujemo in proglašamo na predlog predsednika Našega ministrskega sveta, Našega ministra za notranje posle

Zakon

o občem upravnem postopku (z. u. p.).*

Uvodne določbe.

§ 1.

Ta zakon se uporablja za postopanje:

1. vseh oblastev v organizacijskem sestavu občne uprave (čl. 20., odstavek 2. zakona o notranji upravi) njihovih nadzornih ministerstev in zavodov.

2. banovin in občin, kadar poslujejo kot nosilci oblasti in sicer po pristojnosti tako iz lastnega kakor tudi iz prenesenega področja.

§ 2.

(¹) Ta zakon se ne uporablja:

1. v upravnokazenskem postopanju,
2. kadar so oblastva in organi javne varnosti upravičeni, izdajati za obvarovanje javnega miru, varnosti in

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 25. novembra 1930., št. 271 - XCIII/571. — Pripomba: V prevodu so se upoštevali tudi popravki tiskovnih pogrškov, objavljeni v »Službenih novinah kraljevine Jugoslavije« z dne 20. decembra 1930., št. 292 - C/624.

reda kakor tudi za odvrčanje neposredne nevarnosti nujne ukrepe brez predhodnega postopanja.

(²) Oblastva javne uprave, ki jih ne obsega § 1., postopajo, kolikor ne veljajo za njih postopanje posebni predpisi, kjer treba, zmiselno (analogno) po določbah tega zakona.

I. r a z d e l e k.

Splošne določbe.

I. poglavje.

O b l a s t v a.

1. Pristojnost.

§ 3.

Stvarna in krajevna pristojnost posameznih oblastev se določa s splošnimi predpisi o njih področju in območju kakor tudi s posameznimi upravnimi predpisi.

§ 4.

Kadar ni dovolj osnove za določitev stvarne pristojnosti državnega upravnega oblastva, velja v vseh upravnih predmetih, kolikor niso izključeni iz občne uprave (čl. 20., odst. 2. in čl. 64. zakona o notranji upravi) podmena, da je pristojno občne upravno oblastvo prve stopnje.

§ 5.

Kolikor ni dovolj osnove za določitev krajevnih pristojnosti oblastev ene vrste, se določa pristojnost:

1. V stvareh, ki se nanašajo na nepremičnino, po kraju, kjer leži ta nepremičnina;

2. v stvareh, ki se nanašajo na poslovanje kakšnega podjetja ali na drugo stalno delovanje, po kraju tega poslovanja ali delovanja;

3. v ostalih stvareh po domovališču (domicilu) stranke, to je po kraju, kjer se je ta oseba nastanila z namerom, da tam stalno prebiva. Če je več strank, se pristojnost določa po toženi stranki, odnosno po stranki, zo-

per katero se je postopanje uvedlo. Če stranka nima domovališča v kraljevini, se pristojnost določa najprvo po kraju bivališča, naposled pa po kraju poslednjega domovališča ali bivanja v kraljevini. Kadar se na ta način ne da določiti pristojnost ali pa je nevarno odlašati, se določi pristojnost po kraju, kjer je povod za voditev postopanja.

§ 6.

Kadar se ne da določiti krajevna pristojnost niti po prednjih načelih, odloči neposredno višje nadzorno oblastvo, katero stvarno pristojno oblastvo naj bo tudi krajevno pristojno. Glede poslovanja, ki se ne da odlašati, je uporabljati § 7., odst. 2.

§ 7.

(¹) Kadar je za razpravljanje enega predmeta pristojno več sovrsnih oblastev, se morajo kar najhitreje sporazumeti o tem, katero izmed njih naj uvede poslovanje. Če se ne sporazumejo, je postopati po § 6.

(²) V obeh primerih mora opravljati ono oblastvo, ki je prvo prišlo postopati, vse, kar se ne da odlašati. To oblastvo mora obvestiti o takem poslovanju tudi ostala oblastva, za katerih krajevno pristojnost gre, kakor tudi svoje nadrejeno oblastvo.

§ 8.

Oblastvo, ki je bilo izpočetka krajevno pristojno, obdrži pristojnost, čeprav se med postopanjem izpremenijo okoliščine, ki so izpočetka določevale njega pristojnost.

§ 9.

(¹) O sporih več državnih oblastev glede stvarne ali krajevne pristojnosti odloča njih neposredno višje oblastvo. Če jim to oblastvo ni obenem tudi skupno, odloča njih višje skupno oblastvo.

(²) Tudi tu je zmiselno uporabljati § 7. odstavek 2.

(³) V ostalem veljajo določbe zakona o državnem svetu in upravnih sodiščih.

§ 10.

(¹) Vsako oblastvo mora po službeni dolžnosti presegati svojo stvarno in krajevno pristojnost.

(²) Oblastvo, ki prejme vlogo, ki za nje reševanje ni pristojno, mora izdati nemudoma odločbo o svoji nepristojnosti in jo čimprej vročiti stranki. Če pa je brez dvoma jasno, katero oblastvo je pristojno za reševanje sprejete vloge, jo mora odstopiti oblastvo, ki jo je prejelo, nemudoma oblastvu, ki je pristojno za prejem in za nadaljno poslovanje ter o tem obvestiti stranko; v tem primeru je računati pravočasnost, če je vloga vezana na rok, po času, ko je vloga dospela na oblastvo, ki je pristojno, jo prejeti.

(³) Z dogovorom strank se ne more izpreminjati niti stvarna niti krajevna pristojnost.

2. Teritorialna omejitev pristojnosti.

§ 11.

(¹) Vsako oblastvo vrši uradne poste v mejah svojega območja.

(²) Poslovanje oblastva v zgradbah ali na plovniških objektih, ki so v posesti vojske, se mora vršiti po predhodni prijavi poveljniku zgradbe oziroma plovne objekta in po sporazumu z njim.

(³) Poslovanje oblastva, ki se tiče izdeželnih oseb ali se opravlja na izdeželnem prostoru, se vrši s posredovanjem ministrstva za zunanje posele.

Poslovanje oblastva v območju kraljevskega dvora se vrši s posredovanjem dvornega maršalata.

§ 12.

Če bi bilo nevarno odlašati ter bi se moralo kakšno poslovanje oblastva opraviti tudi preko meje oblastvenega območja, sme oblastvo prestopiti meje svojega območja na ozemlju kraljevine; o tem pa mora takoj obvestiti ono oblastvo, v čigar območju je opravilo to poslovanje, kakor tudi svoje neposredno nadzorno oblastvo.

3. Poverjanje uradnega poslovanje drugim oblastvom in vzajemna pravna pomoč.

§ 13.

Da se posel lažje izvrši ali da se prihranijo nepotrebni stroški, sme poveriti višje oblastvo posamezne posele iz svoje pristojnosti nižjemu oblastvu. S tem se ne izpremeni pristojnost glede izdajanja odločbe, določena z zakonom. Med nižja oblastva je šteti tudi občinska oblastva.

§ 14.

(¹) Vsa upravna oblastva morajo dajati v uradnih poslih drugo drugemu pomoč. Ta pomoč se zahteva s posebnim zaprosilom. Zaprošeno oblastvo mora postopati na zaprosilo v mejah svojega območja in po veljavnih predpisih.

(²) Sodiščem se sme pošiljati tako zaprosilo samo v okviru veljavnih predpisov. Na zaprosbo državnih oblastev morajo sodišča izročiti oblastvom svoje spise, kolikor bi to ne oviralo dotičnega sodnega postopanja.

(³) Glede pravne pomoči z inozemskimi oblastvi veljajo določbe državnih pogodb in konvencij o pravni pomoči, — oziroma načelo vzajemnosti.

4. Izključenje in odklonitev upravnih organov.

§ 15.

Upravni organ je izključen poslovati v stvareh:

1. v katerih je stranka ali sam ali njega žena (mož), čeprav je zakon razvezan ali ločen, ali je stranka zaročenka (zaročenec) ali sorodnik po krvi v prvi vrsti ali v stranski vrsti do četrtega kolena ali po zakonu (braku) do drugega kolena, čeprav zakona več ni;

2. v katerih je stranka njegov posinovitelj, pohčiteljica, posvojenec, rednik ali rejnec;

3. v katerih je stranka njemu ali njegovim otrokom krstni boter ali narobe;

4. v katerih je bil ali je še pooblaščenec, poslovodja, varuh ali skrbnik, varovanec ali ošrbovanec ali pa je bil v stvari za pričo ali za izvedenca;

5. v katerih je pooblaščenec oseba, s katero je po krvi soroden v prvi vrsti, v stranski vrsti ali po zakonu (braku) do drugega kolena;

6. v katerih izpodnašajo drugi važni razlogi očitno njegovo popolno nepristranost;

7. v katerih je izdal v nižji stopnji odločbo, ki je v pritožbi.

§ 16.

(¹) Če obstoji kateri izmed razlogov, navedenih v § 15., mora upravni organ sam po službeni dolžnosti o tem poročati starešini oblastva, ki v tej zadevi ali sam uvede poslovanje ali pa jo odda drugemu organu v poslovanje.

(²) Če obstoji tak razlog pri starešini urada, mora predati to stvar svojemu zakonitemu namestniku, obenem pa o tem poročati svojemu neposredno mu nadrejenemu oblastvu.

(³) Če starešina nima takega namestnika ali če bi bili tudi ostali organi istega oblastva izključeni ali je sploh nekazno, da bi se uporabljali organi, podrejeni izključeni osebi, opravi nadrejeno oblastvo potrebno poslovanje s pomočjo posebnega organa, ali pa pooblasti za to poslovanje drugo sovrstno oblastvo, ki je v njegovem območju. Taka odločba nadrejenega oblastva ne more biti predmet pritožbe. Odločbe, izdane na ta način, veljajo kakor bi jih bilo izdalo pristojno oblastvo.

§ 17.

(¹) Iz razlogov, navedenih v § 15., sme stranka zahtevati, da se organ odkloni in sicer, brž ko zve, kateri organ bo opravljal pravdni posel. Pozneje sme stranka zahtevati odklonitev samo, če zve za razlog kesneje ali če nastopi razlog kesneje.

(²) Stranka mora pri tem verjetno izkazati one okoliščine, zaradi katerih zahteva, da se organ odkloni.

(³) O tem strankinem predlogu odloča starešina oblastva, kadar pa gre za njega samega, nadrejeno oblastvo.

(⁴) Odločba o tem, ali naj se ugoti predlogu, ne more biti predmet pritožbe.

(⁵) Kadar odločujoči organ spozna, da namerja stranka s pokrenitvijo tega predloga samo zavlačevati postopanje, zavrne predlog ter vrhu tega stranko kaznuje radi objesti (§ 67.), kjer bi bilo to potrebno.

§ 18.

Upravni organ, za katerega obstoji kateri izmed razlogov, navedenih v § 15., mora opraviti, kolikor bi se ne dalo takoj najti nadomestilo, samo najnujnejše posle, ki se ne dajo nikakor odložiti.

Tolmači.

§ 19.

Za tolmače veljajo zmiselno določbe o izvedencih.

II. poglavje.

Stranka in njeno zastopstvo.

§ 20.

(¹) Sposobnost, biti stranka, in sposobnost, samostojno opravljati pravdna dejanja kot stranka, se presojata, kjer ni posebnega predpisa, po načelih državlanskega prava.

(²) Po posebnih pravnih predpisih in kjer takih ni, po predpisih državlanskega prava je presojata, kdo je zakoniti zastopnik poedine stranke (n. pr. pravno nesposobne stranke, ali pravnih oseb in raznih društev) in

ali morajo imeti ti zakoniti zastopniki za pravdno dejanje posebno pooblastilo.

§ 21.

(¹) Kolikor ne zahteva oblastvo po upravnih predpisih ali po bistvu stvari izrečno osebne navzočnosti, sme pooblastiti stranka ali njen zakoniti zastopnik pooblaščenca za zastopanje.

(²) Poleg pooblaščenca sme tudi pooblastilec sam v lastnem imenu podajati izjave, a tudi oblastvo si sme priskrbeti potrebne izjave neposredno od pooblastilca. Kadar so izjave različne, obvelja izjava pooblastilčeva.

(³) Tudi če stranka za kakšen predmet ni določila pooblaščenca, sme nastopiti pred oblastvom v spremstvu svojega pomočnika, ki sme edino njej dajati obvestila in nasvete. Tudi dolžnost osebne navzočnosti sama ne jemlje še stranki pravice, da se posluži tega pomočnika.

§ 22.

(¹) Za pooblaščenca se sme postaviti vsaka svojepravna oseba.

(²) Osebe, ki so znane oblastvu kot zakoniti pisarji, se ne smejo sprejemati niti za pooblaščenca niti za pomočnike.

§ 23.

(¹) Pooblastilo se sme izdajati pismeno ali ustno, podano na zapisnik pri oblastvu samem. Pismeno pooblastilo pridrži oblastvo v izvorniku ali v prepisu.

(²) Če se je izdalo pooblastilo z zasebno listino (§ 84.) in če nastane dvom o njega pristnosti, sme oblastvo odrediti, da se predloži overjeno pooblastilo.

(³) Izjemoma, v stvareh manjše važnosti, oblastvu ni treba zahtevati posebnega pooblastila, če so pooblaščenca znani oblastvu kot člani rodbine, hišnega gospodarstva, delodajalci, nameščenci in vrh tega kot zanesljivi ljudje ter ni posebnega dvoma o obstoju in obsegu pooblastila. To se mora z zapisnikom izrečno ugotoviti.

(⁴) Obseg pooblastila se presoja po določbah pooblastila in državlanskega prava.

(⁵) Glede pravnih dejanj ne prestane pooblastilo niti s smrtjo pooblastilca niti z izpremembo njegove sposobnosti za opravljanje pravnih dejanj niti z izpremembo njegovega zakonitega zastopstva. Vendar pa sme pooblastilčev pravni naslednik ali novi zakoniti zastopnik vsak čas preklicati staro pooblastilo.

§ 24.

Oblastvo mora paziti v vsakem stanju postopanja na uradni dolžnosti, ali ima tisti, ki nastopa kot stranka, sposobnost za samostojno opravljanje pravnih dejanj, kakor tudi na upravičenost zakonitega zastopnika ali pooblaščenca. Nedostatke pooblastila mora odpraviti po določbah § 29., odstavka 2.

§ 25.

(¹) Če pravdno nesposobna stranka nima zakonitega zastopnika ali če se naj še opravi kako dejanje zoper osebo, čije bivališče ni znano, sme postaviti oblastvo, kadar to zahteva važnost in nužnost stvari, za ta primer skrbnika ob strankinih stroških. Za stvari iz pristojnosti selskih občin postavlja te skrbnike pristojni sreski na-

čelnik. O tej postavitvi mora oblastvo obvestiti pristojno skrbstveno oblastvo.

(²) Na isti način se postavlja skrbnik tudi takrat, kadar naj se opravi posel, ki se nikakor ne more odložiti, pa ni moči dotične osebe o pravem času poklicati. Ta postavitev velja, dokler se ne pojavi stranka, ki jo je treba obvestiti o opravljenem poslu.

(³) Postavljena oseba mora prevzeti skrbstvo, kolikor po veljavnih predpisih o skrbstvu ni upravičena odkloniti to dolžnost. Skrbnik ima v dotični stvari pravni položaj zakonitega zastopnika. Ta skrbnik se mora udeleževati postopanja, dokler se ne prijavi zakoniti zastopnik, odnosno stranka sama ali njen pooblaščenec.

§ 26.

Kar določa ta zakon za stranke, velja zmiselno tudi za njih zakonite zastopnike in pooblaščenca.

III. poglavje.

Občevanje oblastev in strank.

1. Vloge.

§ 27.

Vloge (predlogi, prošnje, prijave, pritožbe in druga naznanila) se smejo predlagati oblastvom pismeno ali brzojavno in kolikor je to po bistvu stvari mogoče, tudi ustno.

§ 28.

(¹) Iz vloge mora biti razvidno, kateremu oblastvu je namenjena, zakaj gre, kaj se zahteva, kdo jo predlaga in kdo je zastopnik ali pooblaščenec, če je tak postavljen, stanovanje teh oseb ter datum vloge.

(²) Pismeno vlogo mora vložitelj odnosno njegov pooblaščenec svojeručno podpisati. Oseba, ki se ne zna ali se ne more podpisati, postavi svoj ročni znak, njeno ime pa zapiše pisanju vešča oseba z označbo svojega imena, poklica in domovališča.

§ 29.

(¹) Oblastvo je dolžno sprejemati vloge samo med uradnimi urami; če so vloge ustne in niso neodložne (kakor vloge vezane na rok), samo ob določenih dneh. Ti slednji, kakor tudi splošne uradne ure se objavljajo pri vsakem oblastvu na vidnem mestu.

(²) Zgolj radi formalnega nedostatka vloge, prištevši sem tudi primer, ko ni vložiteljevega podpisa, ne sme oblastvo vloge kar naravnost zavrniti, marveč mora po uradni dolžnosti skrbeti za to, da se ti nedostatki odpravijo. Zato mora po potrebi predpisati vložitelju, kolikor se za njega ve, potreben rok za popravilo. Če se poprava ne izvrši, velja kakor da vloge ni bilo. Na to posledico je treba vložitelja posebej opozoriti. Če se nedostatek v določenem roku odpravi, velja vloga od prve ure za pravilno vloženo. Tako je postopati tudi, kadar je dvomno, ali je pismeno ali brzojavno vlogo v resnici podpisal dotični vložitelj. Po tu navedenem je postopati tudi takrat, kadar je treba, da pripozna vložitelj na zapisnik pred oblastvom vsebino vloge.

§ 30.

Če obsega vloga več predmetov, ki jih je treba reševati vsakega zase, se mora lotiti oblastvo reševanja one-

ga, ki je najprvo omenjen, glede ostalih pa mora naročiti vložitelju, naj vloži posebne vloge. Tudi tukaj je uporabljati, če treba, zmiselno § 29., odstavek 2.

§ 31.

Oblastvo mora na ustno zahtevo vložitelja potrditi prejem vloge.

Pozivanje.

§ 32.

Oblastvo je upravičeno, izdajati pozive na osebe, ki prebivajo ali stanujejo (§ 3., točka 5.) v njegovem upravnem območju ali tam stalno vrše kakšno pridobitno delovanje ter je njih navzočnost potrebna. Na ustno razpravo se smejo izjemoma pozvati tudi take osebe, ki stanujejo v drugem upravnem območju, če se da s tem brez večje škode za takó pozvano osebo postopanje pospešiti in poenostaviti.

§ 33.

(¹) V pozivu je označiti razen točnega naslova pozvane osebe in pozivljajočega oblastva kraj, čas in predmet poslovanja, v kakšni lastnosti se oseba pozivlja (kot stranka, priča, izvedenec itd.) in katere pripomočke in dokazila mora prinesiti seboj. Nadalje je označiti, ali je treba priti pozvani osebi osebno, in da jo zadenejo zakonite posledice, če se ne odzove pozivu. Na posledice po § 34., odstavku 2., je treba le takrat opozarjati, kadar je to umestno po bistvu predmeta.

(²) Čas je treba kolikor moč natančno določiti ne samo po dnevu, ampak tudi po uri. Koder in kolikor to dopušča značaj predmeta, sme dati oblastvo pozvani osebi na izvoljo, da poda do določenega dneva namesto osebne zglasitve potrebno pismeno izjavo.

(³) Če je pozvana oseba v taki javni službi, da se ji mora postaviti zaradi javne varnosti ali drugih javnih pridov namestnik za čas, dokler je zadržana; je treba o tem hkrati obvestiti njenega nadrejenega starešino. Ta predpis velja tudi takrat, kadar se pozivlja uslužbenec ali delavec, ki službuje v zasebnem podjetju občnega javnega značaja (kakor večjega prevoznega, vodovodnega, razsvetljevalnega, rudniškega ali podobnega podjetja).

§ 34.

(¹) Kdor ni zadržan po boleznih ali po drugih opravičenih vzrokih, se mora odzvati pozivu. Če je ukazano, da mu je priti osebno, mora obvestiti oblastvo v 24 urah po vročitvi poziva ali ko preneha nemožnost za obvestitev, o zaprekah, ki mu branijo, da pride osebno. Če se taka zapreka pojavi kesneje, jo mora naznaniti takoj po tem.

(²) Kdor se neopravičeno ne odzove pozivu, ki mu je bil osebno vročen (§ 48.), se sme k temu prisiliti s prisilnimi sredstvi (§§ 162. in 163.), ki so se mu zapretila v pozivu. Če povzroči tako neprihajanje ponovno poslovanje z novimi pravnimi stroški, trpi dotična oseba tudi vse one stroške, ki so nastali po njeni krivdi. Zoper osebo, ki ni stranka, se izreče v posebni odločbi, da mora trpeti te stroške; zoper to odločbo smejo vložiti ta oseba kakor tudi prizadete stranke samostojno pritožbo.

(³) Če se ne odzove pozivu oseba, ki je v aktivni službi vojske, mornarice, orožništva, finančne kontrole, obmejne straže, kakor tudi uniformirana oseba javne

varnosti, se mora obrniti oblastvo do nadrejenega starešine te osebe z zaprosbo, naj to osebo kaznuje in odredi, da se privede.

3. Zapisnik.

§ 35.

O ustni izjavi pred oblastvom kakor tudi o uradnem poslovanju se sestavi zapisnik (protokol).

§ 36.

(¹) Vsak zapisnik mora obsegati:

1. kraj, čas in predmet poslovanja in, kjer je to potrebno, tudi kratek opis stanja stvari;
2. označbo oblastva, imena uslužbenca, ki vodi poslovanje in sodelujočih uradnih organov, navzočih strank ter ostalih oseb, ki se udeležujejo poslovanja;
3. svojeročni podpis organa, ki vodi poslovanje in podpis zapisnikarja, če je bil privzet;
4. podpis strank in drugih oseb, sodelujočih pri poslovanju; če so nepismene, jih podpiše pisanju večša oseba (ne voditelj poslovanja).

(²) V zapisnik o ustni izjavi je sprejeti njeno bistveno vsebino.

(³) V zapisnik o uradnem poslovanju se vpiše točen in kratek potek in vsebina poslovanja. V zapisnik se uvrste vse odločbe, izdane med poslovanjem. Važne izjave strank, prič ali izvedencev se uvrste kar najtočneje, če treba, z njih lastnimi besedami.

(⁴) Če se vrši zaslišanje s pomočjo tolmača, je treba označiti, v katerem jeziku se je podala izjava in kdo je bil za tolmača.

§ 37.

(¹) Vsak zapisnik odnosno njegov del (odstavek 2.) se mora prečitati zaslišanim ali pa onim osebam, ki drugače sodelujejo pri poslovanju, nato se mora podpisati. Kadar obseza zapisnik več posebnih listov, jih mora voditelj poslovanja parafirati.

(²) Če kdo neče podpisati ali če odide, preden se sklene zapisnik odnosno oni del zapisnika, v katerem je njegova izjava, mora voditelj to izrečno ugotoviti v zapisniku ter navesti vzrok, zakaj se je podpis odrekel. To se posvedoči na način, določen v § 36., odstavku 1., točki 4.

Če se poslovanje ne more dovršiti istega dne, se vpisuje vsak dan posebej v isti zapisnik to, kar se je na ta dan izvršilo in se po predpisih podpiše.

§ 38.

V že podpisanem zapisniku se ne sme nič zbrisati, dodajati ali izpreminjati. Mesta, ki so se črtala še med sestavljanjem zapisnika, morajo ostati čitljiva. Poprave in prečrtana mesta se morajo v zapisniku označiti ali pa jih mora voditelj poslovanja parafirati. Bistvene dopolnitve se postavljajo v isti zapisnik s podpisom dotičnih oseb.

§ 39.

Če kdo ugovarja, da se je vpisala kakšna izjava v zapisniku nepopolno ali netočno, ali da se sploh opis vsebine poslovanja ne ujema z njega pravilnim potekom, se mora zabeležiti tak ugovor z navedenimi razlogi vred v zapisniku.

§ 40.

Zapisnik je javna listina in popoln dokaz o poteku in vsebini poslovanja odnosno izjav, kolikor je sestavljen po pričujočih določbah in kolikor se izrečno ni podala protivna izjava (§ 39.). Nasprotni dokaz ni izključen.

4. Zabeležka v spisu.

§ 41.

(¹) Službena opazovanja, obvestila, ki so se oblastvu sporočila po telefonu, potem ustna navodila in odredbe, ki se ne izdado pisмено, kakor tudi okolnosti, ki se tičejo samo notranje službe oblastva, se ugotavljajo po potrebi s kratko zabeležko na spisu samem, kolikor ne bi bilo povoda, sestaviti zapisnik.

(²) Uradni organ mora to zabeležbo datirati in svojeručno podpisati.

5. Vpogled v spise in obveščanje o teku postopanja.

§ 42.

(¹) Oblastvo mora strankam dovoliti, da vpogledajo dotične spise kakor tudi, da jemljejo ob svojih stroških njih prepise. Vpogled odnosno prepisovanje se vrši pod nadzorstvom uradnega organa v času, ki je določen za sprejemanje ustnih vlog (§ 29., odst. 1.).

(²) Od tega je načeloma izključen zapisnik o posvetovanju; osnutki za rešitve in razni drugi spisi zaupnega značaja pa so izključeni, če to nasprotuje javnemu interesu odnosno opravičenemu interesu ene stranke ali drugih oseb, kakor tudi tedaj, če se s tem utegne obrezuspešiti namen postopanja.

(³) Prav to se mora dovoliti ob pričujočih pogojih tudi osebi, ki ni v dotični stvari stranka, če verjetno izkaže svoj pravni interes na tem. Take osebe je dopustno, ob času, določenem za sprejemanje ustnih vlog pri oblastvu, obveščati o teku postopanja.

IV. poglavje.

Vročanje.

1. Način vročanja.

(¹) Vročanje se vrši praviloma po pošti, če pa se zdi oblastvu pripravneje, po lastnih organih, po občini ali po državnih krajevnih policijskih oblastvih. Državna policijska oblastva niso dolžna, opravljati vročitve spisov občinskih oblastev.

(²) Oblastveni uslužbenci smejo opravljati vročitve samo v območju svoje pristojnosti.

(³) Način vročitve določi oblastvo, čigar odločbo je treba vročiti.

§ 44.

(¹) V kraju, kjer je treba opraviti vročitev, se opravljajo vročitve redoma v naslovljenčevem stanovanju, poslovnem prostoru, delavnici ali pisarni; vendar pa je vročitev pravnoveljavna, kjerkoli in kadarkoli se je opravila naslovljencu, razen če jo je odklonil po pravici, ki mu jo daje naslednji odstavek. Kadar naslovljenec nima navedenih prostorov, se mu sme opraviti vročitev, kjerkoli ga najdejo.

(²) Vročitve izven prostorov, navedenih v odstavku 1., prav tako tudi vročitve ob nedeljah in praznikih ali ponoči se smejo opravljati samo po izrečnem dovoljenju oblastva, ki je odredilo vročitev. To se daje samo iz posebno važnih razlogov. Dovoljenje mora biti zabeleženo na spisu samem, ki ga je treba vročiti, kakor tudi na omotu, če se vroča spis v omotu. Če takega dovoljenja ni, naslovljenec ni dolžan sprejeti spisa. Omejitev vročanja ob nedeljah in praznikih ne velja za vročanje po pošti.

(³) Če je naslovljenec samo začasno opustil svoje domovališče in zapustil naslov svojega novega stanovanja, ki se nahaja v kraljevini, se sme poslati spis za njim.

§ 45.

Če je naslovljenec pooblastil osebo, da sprejema na pošti njegove pošiljke, velja vročitev, opravljena tej osebi po pošti, kakor bi bila opravljena naslovljencu samemu.

2. Posredno vročanje.

§ 46.

(¹) Kadar onega, ki mu je kaj vročiti, ni najti v stanovanju, se sme opraviti vročitev pravnoveljavno vsakemu odraslemu domačinu, ki se tam najde in o katerem vročevalec ve, da spada k rodbini, hišnemu gospodarstvu ali da tam služi.

(²) Kadar ni najti niti takih oseb, se sme opraviti vročitev zakupodavcu (najemodavcu) ali čuvarju hiše, ki tam stanuje, ako pristanejo na to.

(³) Kadar je treba opraviti vročitev v delavnici, poslovnem prostoru ali v pisarni, pa naslovljenca ni tamkaj, se sme opraviti vročitev kateri izmed navzočih odraslih oseb, o kateri vročevalec ve, da spada k rodbini ali da je tam nameščena.

§ 47.

(¹) Kadar se vročitev ne da opraviti niti neposredno osebi, ki ji je treba kaj vročiti, niti po § 46., položi vročevalec spis, če je bilo treba opraviti vročitev po pošti, pri poštnem uradu v kraju vročitve (§ 44., odstavek 1.), v ostalih primerih pa pri občini v kraju vročitve. Pismeno naznanilo o tem nabije vročevalec na vrata stanovanja, poslovnega prostora, delavnice ali pisarne vpričo polnoletne osebe, ki se mora na naznanilu podpisati.

(²) Vročevalec mora označiti na naznanilu z besedami dan, ko je naznanilo nabil.

(³) Vročitev velja za opravljeno, če se je naznanilo po predpisih nabilo in spis položil.

(⁴) O tem, da se je opravila vročitev na ta način, se mora poročati oblastvu, ki je odredilo vročitev.

(⁵) Na pravno veljavnost vročitve ne vpliva, če se naznanilo poškoduje ali uniči.

3. Osebno vročanje.

§ 48.

- (¹) Vročitev se mora opraviti v naslovljenčeve roke:
1. če to določa poedini upravni predpis;
 2. če je dan vročitve odločilen za računanje neodložnih rokov;
 3. če to odredi oblastvo vsled posebnih razlogov.

(²) Tak način vročanja označi oblastvo na spisu samem, kadar se pa spis vroči v omotu, tudi na omotu.

(³) Kadar se vročitev ne da izvršiti na ta način, se pozove oseba, ki ji je spis vročiti, s pismenim naznanilom, naj bo zaradi sprejema spisa v svojem stanovanju, obrtnem ali poslovnem prostoru, v delavnici ali pisarni na določen dan in ob določeni uri, ki se ji morata obenem navesti. To naznanilo se pusti v tem prostoru; če pa so ti prostori zaprti, se nabije naznanilo na vhodna vrata vpričo dveh polnoletnih oseb, ki se morata podpisati na njem. Če se stranka temu pozivu ne odzove, je postopati po § 47.

(⁴) Na pravno veljavnost vročitve ne vpliva, če se naznanilo poškoduje ali uniči.

(⁵) Vročitev osebam, navedenim v §§ 49. in 50., velja za opravljeno stranki sami.

4. Posebni primeri.

Pooblaščenec in zakoniti zastopnik.

§ 49.

(¹) Kadar zastopa stranko pooblaščenec (§ 21.) z domovališčem (§ 5., točka 3.) v kraljevini, je opravljati vročitve, dokler pooblastilo ne prestane, temu pooblaščenecu.

(²) Kadar ima več strank za isti predmet skupnega zakonitega zastopnika ali pooblaščenca, velja vročitev za opravljeno vsem, če se je izročil njemu en izvod onega, kar je bilo treba vročiti.

(³) Kadar ima stranka več zakonitih zastopnikov ali pooblaščenec, velja vročitev za opravljeno, če se izroči enemu izmed njih izvod onega, kar je bilo treba vročiti.

Pooblaščenec za sprejemanje vročitev.

§ 50.

(¹) Kadar je bila oseba, ki stanuje v kraju oblastva, pooblaščenca, da sprejema vročitve za drugo osebo, se opravljajo vročitve temu pooblaščenecu.

(²) Kadar bi se z neposrednim vročanjem stranki ali njenemu zastopniku - pooblaščenecu znatno zavladevalo postopanje, sme oblastvo naročiti stranki, naj navede za kakšen predmet v določenem roku pooblaščenca za sprejemanje vročitev, ki stanuje na sedežu tega oblastva. Če stranka ne ugodí temu naročilu, sme oblastvo postopati po § 25.

(³) Več strank, ki nastopajo skupno z istovetnimi interesi, a nimajo skupnega pooblaščenca, mora prijaviti ob prvem pravnem dejanju oblastvu skupnega pooblaščenca za sprejemanje vročitev, ki stanuje na sedežu oblastva. Če postavijo enega izmed sebe za skupnega pooblaščenca za sprejemanje vročitev, ni treba, da bi ta stanoval v kraju oblastva, kolikor to ne nasprotuje 2. odstavku tega paragrafa. Sicer pa velja za pooblaščenca tisti izmed njih, ki je na prvi skupni vlogi podpisan ali naveden. Kadar se ta mogoče ne da tako določiti ali kadar je treba uporabljati 2. odstavek tega paragrafa, sme oblastvo določiti za pooblaščenca katerokoli izmed teh strank, ki jo ima za najpripravnejšo, ali pa postopati po 2. odstavku. Če je število strank veliko ali če so iz raznih krajev, smejo stranke prijaviti, a oblastvo tudi samo določiti več takih pooblaščenec z navedbo, koga zastopajo.

(¹) Pooblaščenec za sprejemanje vročitev, postavljen za poedino osebo, ji mora vsakokrat brez odloga poslati vročni spis. Prav tako mora obvestiti tudi skupni pooblaščenec nemudoma o tem posamezne osebe ter jim dovoliti, da vpogledajo, prepisejo in overijo spis, ki ga mora praviloma čuvati on.

(²) Določbe odstavka § 49., odst. 2. veljajo tudi glede pooblaščenca za prejemanje vročitev.

(³) V spisu, ki se vroča, je treba navesti vse osebe, katerim se spis vroči in po katerem pooblaščenca.

Pravne osebe.

§ 51.

(¹) Vročitve javnim organom, ki zastopajo državo, ali drugim oblastvom, občinam, korporacijam, zavodom in drugim pravnim osebam, ki niso fizične osebe, se opravljajo, kolikor ni predpisano za posamezne primere kaj drugega, uradniku ali uslužbencu, ki je določen za sprejemanje pisem, namenjenih kateremu izmed omenjenih naslovljenecv.

(²) Če vročevalec takega uradnika ali uslužbenca ne najde, sme opraviti vročitev vsakemu naslovljenčevemu nameščencu, ki ga najde v dotičnem uradu, pisarni ali poslovnem prostoru.

Odklanjanje sprejema.

§ 52.

Kadar oseba, ki se ji mora izročiti spis, odkloni sprejem, je postopati v zmislu § 47.

Izpremema stanovanja.

§ 53.

(¹) Če stranka med postopanjem izpremeni svoje domovališče ali stanovanje, mora o tem obvestiti oblastvo. Prav to velja za strankinega zastopnika-pooblaščenca, kakor tudi za pooblaščenca za sprejemanje vročitev.

(²) Če tega ne store in če teh oseb ni moči najti, ker so izpremenile stanovanje, se opravljajo vse nadaljne vročitve, ki se tičejo istega predmeta, na dosedanjem kraju vročitve po predpisih § 47., toda tako, da se nadomesti pisмено naznanilo, določeno po § 47., odst. 1, z ustnim obvestilom najemodajavcu, ki stanuje v isti hiši ali hišnemu čuvarju, ki stanuje v njej.

Neposredna predaja.

§ 54.

(¹) Kadar je spis, ki naj se vroči, še v pisarni oblastva ali urada, po katerem ga je vročiti, ga sme naslovljenec neposredno prevzeti tam, če dokaže svojo istovetnost kakor je treba.

(²) Tudi oblastvo samo sme pozvati iz važnih razlogov naslovljenca, naj prevzame spis osebno pri njem.

Vročanje z javno objavo.

§ 55.

(¹) Če je ostalo bivališče osebe, ki ji je vročiti kakšen spis, vzlic poizvedbam neznanu ali če gre sploh za osebe, ki oblastvu niso znane, niti jim ni postavljen

zastopnik ali pooblaščenec, pa tudi ni posebne potrebe, postaviti skrbnika v zmislu § 25., se sme opraviti vročitev z javno objavo na oglasni deski oblastva, ki je odredilo vročitev.

(²) Če ne določi oblastvo daljšega roka ali če se oseba, ki naj se ji opravi vročitev, ne javi radi sprejema spisa, velja vročitev za opravljeno po poteku 30 dni od dne, ko je bila objava nabita. Na pravno veljavnost vročitve ne vpliva, če je bila objava še pred tem časom sneta z oglasne deske ali poškodovana.

(³) Oblastvo sme vrhu tega to objavo oklicati v občini z javnim razglasom, kakor tudi na drug način, ki je v dotičnem kraju običajen, po potrebi tudi v službenih listih, eventualno tudi v drugih časopisih.

Vojaške in podobne osebe.

§ 56.

(¹) Osebi, ki je v aktivni službi vojske, mornarice, orožništva, finančne kontrole, obmejne straže in straže za vzdrževanje javne varnosti, se opravlja vročanje po neposredno nadrejenem starešini. Samostojnim poveljnikom (komandantom) se opravljajo vročitve neposredno.

(²) Če je sicer treba opraviti vročanje v vojaških objektih ali v objektih, ki jih je zasedla vojska, se opravlja vročitev neposredno po predhodnem obvestilu vojaškega zapovednika te zgradbe.

Vročanje v inozemstvu.

§ 57.

Vročanje osebam v inozemstvu se opravlja po ministrstvu za zunanje posle.

5. Pomate pri vročanju.

§ 58.

Če se pripetijo pri vročanju pogrški, pa se ne dado izlaha odpraviti, velja, da je spis vročen listi dan, o katerem je dognano, da je imel naslovljenec spis v rokah.

6. Vročilnice.

§ 59.

(¹) Spis, s katerim potrjuje oseba, ki ji je bilo poverjeno vročanje, da je vročitev opravila, je vročilnica.

(²) Tisti, ki se mu je karkoli izročilo, mora podpisati vročilnico; ako se ne more podpisati, postavi nanjo svoj ročni znak, podpiše pa ga vročevalec vpricho polnoletne osebe, ki se tudi podpiše na vročilnici. Prav tako se tudi postopa, kadar naslovljenec neče podpisati vročilnice. Vsako vročilnico mora podpisati tudi vročevalec, ki mora napisati z besedami dan, mesec in kraj vročitve, če tega ni storil naslovljenec sam.

(³) Vročilnica se takoj vrne oblastvu, ki je odredilo vročitev.

§ 60.

(¹) Brez vročilnice se smejo opravljati vročitve takrat, kadar se oblastvu ne zdi potrebno, ugotavljati vročitve.

(²) Če se je vročilnica izgubila, se vročitev lahko dokaže na druge načine.

V. poglavje.

Roki.

§ 61.

(¹) Ko se izračunava rok, določen po dnevih, ni vračunati v rok listega dne, ki pade nanj trenotek ali dogodek, po katerem je treba računati začetek rokâ.

(²) Roki, določeni po tednih, mesecih ali letih, se končujejo s potekom onega dne v poslednjem tednu ali mesecu, ki se ujema po imenu ali številu z dnem, ko se je rok začel. Če tega dne ni v poslednjem mesecu, se konča rok, ko poteče zadnji dan tega meseca.

(³) Konec roka se sme označiti tudi z določenim koledarskim dnevom.

§ 62.

(¹) Začetka in teka rokov ne ovirajo nedelje in prazniki. Če se pa konča rok na nedeljo ali praznik, se šteje za zadnji dan roka prvi prihodnji delavnik.

(²) Kateri dnevi naj veljajo po tem zakonu za praznike, predpiše z uredbo minister za notranje posle.

§ 63.

(¹) Rokov, določenih z zakonom ali uredbo, oblastvo ne sme izpreminjati.

(²) Oblastvo sme izpreminjati roke, ki jih samo določa.

§ 64.

(¹) Dan, ko se odda vloga za oblastvo priporočeno na pošto, velja za dan izročitve pri oblastvu samem.

(²) Od tega se izvzema primer, ko oblastvo iz važnih vzrokov izrečno odredi, da je za rok odločilen dan, ko dospe vloga na kraj namembe. To sme oblastvo odrediti le takrat, kadar samo ustanavlja roke.

VI. poglavje.

Vzdrževanje reda. Kazen zaradi kršitve reda in zaradi objesti (nagajivosti).

§ 65.

(¹) Voditelj poslovanja vzdržuje red.

(²) Upravičen je opominjati na red osebe, ki z nedostojnim ponašanjem motijo razpravo, ter odrejati, če sar ie treba, da se vzdržuje red.

§ 66.

(¹) Kdor vzlje opominom moti red ali zagreši nedostojnost, tega je dopustno odstraniti. Osebo, ki se udeleži postopanja, je odstraniti šele tedaj, ko je bila poprej posvarjena, da bo odstranjena. Če je bila na ta način odstranjena stranka, ki nima pooblaščenega zastopnika ali če je bil odstranjen pooblaščenec, čigar pooblastilec ni navzočen, mora voditelj poslovanja, če treba, pozvati osebo, ki se odstranjuje, naj si postavi pooblaščenca; če ta oseba tega ne stori, ga postavi voditelj poslovanja sam. Pooblastilo takega pooblaščenca velja samo za ono poslovanje, od katerega je bila stranka odstranjena.

(²) Kdor zagreši med postovanjem večjo nedostojnost ali hujše krši red, se sme kaznovati, ne glede na pričujoče določbe (odstavka 1.), zaradi kršitve reda z de-

narno kaznijo od 10—500 Din v prid državni blagajni; v prid občinski blagajni pa takrat, kadar izreče kazen občinsko oblastvo.

(³) Če kaznovana oseba ne plača denarne kazni v določenem roku, se ji izpremeni kazen v zapor, kar je treba izreči z istim odlokom. Zapor ne sme trajati dalje nego 10 dni. Ta kazen ne izključuje druge kazenske in disciplinske odgovornosti. Z isto kaznijo se smejo kaznovati tudi osebe, ki v svojih pismenih vlogah kršijo dolžno spoštovanje do javnega oblastva, njegovih organov ali sploh do oseb, ki se udeležujejo v kakršnikoli lastnosti dotične zadeve.

§ 67.

Na način, naveden v § 86., odst. 2., je postopati zoper osebe, ki iz očitvidne objesti, tudi po posvaritvi, povzročé poslovanje oblastva ali pa skušajo zavlačevati postopanje.

§ 68.

(¹) Zoper kazen zaradi kršitve reda ali kazen zaradi objesti je dopustno vložiti ob splošnih zakonitih pogojih samostojno pritožbo. Pritožba zoper kazen zaradi kršitve reda nima odložne moči.

(²) Kazni zaradi kršitve reda ali zaradi objesti izreka pri poslovanju selskih občin občinski kapetan (§ 63., odst. 2. zakona o notranji upravi), kjer pa tega ni, sreski načelnik, v čigar območju je dotična selska občina.

(³) Če zagreši tako dejanje vojaška oseba, ki je v kazenskih stvareh pod vojaško sodno oblastjo, ni izreči kazni, marveč se zadeva odstopi vojaškemu oblastvu zaradi izrekanja kazni po §§ 66. in 67.

II. razdelek.

Postopanje do glavne odločbe prve stopnje.

1. poglavje.

Splošna načela.

1. Uvedba postopanja.

§ 69.

Upravno oblastvo uvede postopanje uradoma, kolikor ni potreben po bistvu stvari in po pravnih predpisih izrečen strankin predlog.

2. Splošna načela poizvedovalnega postopanja.

§ 70.

(¹) Poizvedovalno postopanje ugotavlja stanje stvari, ki je podstava za reševanje predmeta ter daje strankam priliko, da oživotvorijo ali zaščitijo svoje pravice in pravne interese.

(²) Oblastvo sme opustiti izvedbo ločenega poizvedovalnega postopanja ter rešiti stvar neposredno na osnovi strankinih predlogov in predloženih njenih dokazil ali na osnovi dejstev, ki so mu znana:

1. Če je stanje stvari že dovolj dognano in če ni treba posebej zasliševati strank zaradi zaščite njih pravic, odnosno pravnih interesov.

2. Če gre za ukrepe, ki jih zaradi javnih pridov ni moči odlašati.

§ 71.

Oblastvo določa uradoma tek in obseg poizvedovalnega postopanja, držoč se določb tega razdelka; pri tem se mora stalno ozirati na njegov poglavitni namen (§ 70., odst. 1.) ter skrbeti za to, da bodi vse postopanje kar najbolj smotreno, hitro, enostavno in po ceni.

3. Predhodno (prejudicielno) vprašanje.

§ 72.

(¹) Če naleti oblastvo, ko ugotavlja celokupno stanje stvari, na vprašanje, ki je sestavni del tega stanja stvari in brez katerega ni moči reševati glavne stvari, pa je to vprašanje za se samostojna pravna celota ter bi spadalo, kot ločena glavna stvar, v pristojnost kakega drugega upravnega ali sodnega oblastva, ga sme, kolikor mu tega ne brani kak pravni predpis, predhodno (prejudicielno) vzeti v pretres kot sestavni del celokupnega stanja stvari ter na tej podstavi rešiti glavno stvar.

(²) Oblastvo sme tudi prekiniti postopanje dotlej, da pristojno upravno ali sodno oblastvo pravnomočno reši predhodno vprašanje, ako je postopanje glede tega vprašanja kot ločene glavne stvari že v teku ali pa se od tedaj pokrene pri teh oblastvih. Oblastvo sme tudi prekiniti postopanje ter z odločbo naročiti eni stranki, naj pokrene v določenem roku po izvršnosti odločbe postopanje o tem, zanjo prejudicielnem vprašanju pri onem upravnem ali sodnem oblastvu, ki je pristojno za rešitev tega vprašanja kot glavne stvari, in naj predloži oblastvu potrdilo, da se je stvar pokrenila. Zoper to odločbo gre stranki pravica do samostojne pritožbe. Po preteku roka mora oblastvo, kakor pač nanesejo prilike, ali prekiniti postopanje dotlej, da se dosodi o prejudicielnem vprašanju, ali pa nadaljevati svoje postopanje, če mu ni bilo izročeno omenjeno potrdilo.

4. Ustna razprava.

§ 73.

(¹) Oblastvo razpiše ustno razpravo bodisi uradoma, bodisi na predlog strank, kadar je to potrebno po določbah § 71.

Ustna razprava se vrši ob navzočnosti znanih strank; priče in izvedenci morajo biti navzočni, dokler je njih navzočnost potrebna.

(²) Izprevidnosti oblastva je prepuščeno, ali smejo biti navzočne pri ustni razpravi tudi osebe, ki se ne udeležujejo postopanja.

(³) Če se izvaja na razpravi dokaz z ogledom, pa se mora izvršiti ta ogled na posebnem mestu, se vrši razprava praviloma na mestu ogleda, sicer pa na sedežu oblastva ali pa na mestu, ki je za posamezno stvar najpripravnejše.

§ 74.

(¹) Ustno razpravo mora odrediti oblastvo tako, da lahko vse osebe, ki se je udeležujejo, o pravem času prispejo tja ter se pripravijo, kjer je treba, za razpravo. V tem drugem primeru, ako ni treba hitrejšega postopanja, se mora razprava razpisati tako, da ostane pozvani osebi od vročitve poziva do razprave najmanj rok 8 dni na razpolago.

(²) Pozivi na razpravo se vročajo onim osebam, ki so udeležene, v zmislu določb § 48. osebno, s pripombo, da jih zadenejo, če bi ne prišle, posledice § 75.

(³) Poleg osebnega pozivljanja znanih strank sme oblastvo, kjer se mu zdi to potrebno ali primerno, javno razglasiti ustno razpravo na svoji oglasni deski in po krajevnem običaju v dotični občini, če treba, tudi v službenih listih, eventualno tudi po drugih časopisih.

(⁴) Če se zaradi ustne razprave razgrnejo javno na pogled načrti ali drugi spisi, je treba obenem v pozivu (razglasu) navesti kraj in čas, kje in kdaj se morejo pred ustno razpravo vpogledati.

§ 75.

(¹) Če stranka, ki se ji je vročil poziv v zmislu določb § 48., ne poda pripomb glede poslovanja, ki se izvaja na razpravi, najkasneje na razpravi sami, velja podmena, da soglašajo s tem poslovanjem; njen poznejši ugovor se sme vpoštevati samo, če temeljito in zadostno opraviči svojo zakasnitev. Prav tako je postopati tudi v primeru javnega razglašanja (§ 74., odst. 3.) glede ugovornikov, ki niso dobili osebno poziva, kolikor ne bi verjetno izkazali, da niso mogli zvedeti za ta javni razglas.

(²) Če oseba, ki se je na njen predlog uvedlo postopanje, ne pride na ustno razpravo ter se da domnevati, da je predlog umaknjen, ustavi oblastvo postopanje. Če pa tega ni moči domnevati, ali če bi se morala razprava o predmetu nadaljevati uradoma zaradi javnih pridov, mora oblastvo, kakršne so pač okolnosti, ali izvesti razpravo brez te osebe ali pa jo preložiti.

(³) Če oseba, zoper katero se je postopanje uvedlo, ne pride na ustno razpravo, sme oblastvo, kakršne so pač okolnosti, ali izvesti razpravo brez te osebe ali pa jo preložiti.

§ 76.

(¹) Upravni organ, ki vodi razpravo, mora uradoma skrbeti za to, da se posamezni predmet, kolikor treba, korenito preišče, da se obenem strogo prepereči vsako nepotrebno zavlačevanje razprave in da se ne načenjajo vprašanja, ki niso bistvena. Pri tem si mora prizadevati, da se dokonča predmet po možnosti brez prekinjenja z eno samo razpravo.

(²) Po otvoritvi razprave mora voditelj najprej ugotoviti, katere osebe so navzočne in v kateri lastnosti (stranka, priča, izvedenec in podobno), preizkusiti eventualne pooblastitve za zastopanje (pooblastila), pretehtati, katere osebe so o pravem času prejele poziv, a niso prišle, potem pa navzočnim osebam jasno in kratko razložiti razpravni predmet. Kadar gre za nadaljevanje ustne razprave, ki se je že vodila, mora voditelj v bistvenih in kratkih potezah ponoviti potek in postopek dotedanje razprave.

(³) Voditelj razprave določa red cele razprave, zlasti, po katerem redu naj se zaslišujejo stranke, izvedejo dokazi in pretehta njih uspeh, odnosno predoči ali pretehta že prej izvedeni dokazi. On odloča o vseh predlogih in zavrača očitno nepotrebne predloge.

(⁴) Vsaka stranka ima pravico, da je pri razpravi navzočna in da se zasliši, kadar je pri razpravi navzočna, natančno o svoji stvari. Upravičena je, da podaja in obrazlaga predloge, ki se nanašajo na presojo njene stvari, ter da se izjavi o vseh bistvenih vprašanjih. Zlasti ima stranka pravico, da se izjavi o trditvah, pravni razlagi, predlogih in ponujenih dokazih druge stranke, o izvedenih dokazih in njih posledku, bodisi, da so se izvedli na razpravi sami ali izven nje. Stranka sme zastavljati po voditelju razprave ali z njegovo dovolitvijo neposredno drugim strankam, pričam in izvedencem vprašanja, o

katerih meni, da so potrebna zaradi pojasnila ali dopolnitve. Voditelj ne sme dopustiti vprašanja, ki ni v zvezi s predmetom razprave ali ne bi pripomoglo k razjasnitvi predmeta.

(*) Voditelj sme po potrebi razpravo prekiniti ali preložiti. Če jo preloži, mora po možnosti takoj sporočiti navzočnim osebam čas in kraj, kdaj in kje se bo nadaljevala. Glede oseb, katerih nenavzočnost ob času te priobčitve je opravičljiva, ki pa so za nadaljevanje razprave potrebne, mora poskrbeti, da se o tem nadaljevanju o pravem času obveste.

§ 77.

(*) O vsaki ustni razpravi je sestaviti zapisnik po določbah §§ 36.—39.

(*) Razpravnemu zapisniku se prilože: pismene izjave in sporočila strank, zapisniki o izvedbi dokazov izven razprave in pred njo, poročila, izvedeniška mnenja in podobno. V razpravnem zapisniku samem je navesti natančen izkaz teh prilog. Udeleženci ustne razprave podajajo praviloma samo ustne izjave.

5. Poravnava.

§ 78.

(*) Kadar nastopa v kakšni stvari dvoje ali več strank z nasprotnimi zahtevki, mora skrbeti oblastvo v vsakem stanju postopanja za to, da se stranke poravnajo popolnoma ali vsaj v posameznih spornih točkah; pri tem pa mora paziti, da se s to poravnavo ne oškodujejo javni ali privatni pridi, ki jih je treba ščititi uradoma.

(*) Če je postala s poravnavo nadaljna voditev postopanja brezpredmetna in ni niti treba izdati glavne odločbe, se napravi o tej poravnavi poseben zapisnik ter se njega overjen prepis vroči strankam.

II. poglavje.

Dokazi.

* Splošna načela o dokazu.

§ 79.

(*) Dejstev, ki so oblastvu vobče znana, ni treba dokazovati.

(*) Dejstev, o katerih zakon domneva, da obstoje, ni treba dokazovati. Dokaz o nasprotnem je dopusten, kolikor ga zakon ne izključuje.

(*) Skrbno oziraje se na posledek celotnega poizvedbenega postopanja, mora oblastvo presoјati po svobodnem prepričanju, ali je jemati navedbo kakšnega dejstva za resnično ali ne.

(*) Strankam se mora dati prilika, da izvedo za posledek dokazovanja in da se o tem izjavijo.

(*) Stranke morajo svoje trditve po možnosti dokazati ter v ta namen oblastvu predložiti dokaze ali pa jih vsaj navesti.

§ 80.

Za dokazilo je uporabljati vse, kar pripomore do tega, da se dožene stanje stvari in kar je po posameznem primeru prikladno.

2. Verjetnost.

§ 81.

(*) Kdor mora verjetno izkazati kakšno okolnost, se sme zato posluževati vseh pripravnih dokazil.

(*) Izvajanje dokazov, ki se vrši v nameri, da se izkaže verjetnost kakšne okolnosti, ni vezano na posebne predpise o dokaznem postopanju.

Dokaz z listinami.

§ 82.

(*) Listine, ki jih izda v državi v predpisani obliki in v mejah svojega službenega področja javno oblastvo ali ki jih izda v svojem poslovnem področju oseba, uživajoča po zakonu samem javno zaupanje (javne listine), dokazujejo vse to, kar v njih oblastvo ali oseba javnega zaupanja službeno odreja ali izjavlja ali posvedoča. Prav to velja tudi za listine, ki so se izdale izven naše države, a jih izdajajo v mejah svojega področja javni organi, ki so podrejeni oblastvu s sedežem v naši državi.

(*) Dopustno je dokazati, da je v listini neresnično ugotovljen dogodek ali da je v njej neresnično ugotovljeno dejstvo ali da je listina sama nepravilno sestavljena.

§ 83.

(*) Enako dokazno moč imajo tudi druge listine, ki so pripoznane s posebnimi zakonitimi predpisi za javne listine.

(*) Listine, izdane zunaj kraljevine, ki veljajo v kraju, kjer so bile izdane, za javne listine, imajo ob pogoju vzajemnosti tudi v naši državi dokazno moč javnih listin, če so po predpisih overjene. Za dokaz pristnosti take listine zadostuje, kjer ni posebnega drugega predpisa, da jo overi ministrstvo za zunanje posele ali kakšen poslanik ali konzul kraljevine.

§ 84.

Zasebne listine dokazujejo, če jih je podpisal izdajatelj ali če je overjen na njih njegov ročni znak po pristojnem oblastvu, da je podal izdajatelj listine izjave, ki so v njih obsežene.

§ 85.

(*) Splošne pogoje za dokazno moč trgovskih knjig kakor tudi dnevnikov in sklepnih listov trgovskih posrednikov (mešetarjev) je presoјati po veljavnih zakonih; koliko dokazne moči imajo te listine, pa je presoјati po § 79., odst. 3.

(*) Enako se presoја tudi dokazna moč trgovskih knjig, ki se vodijo v kakšni tuji državi, po predpisih, ki tam veljajo.

(*) Po § 79., odst. 3. mora oblastvo presoјati, koliko dokazne moči daje knjiga, ki se vodi o poslih kakšnega gospodarstva, obrta ali kakšnega drugega poslovnega podjetja, glede svoje vsebine in glede poslov in dejanj, na katerih slone vpisi.

§ 86.

Kadar je na listini kaj prečrtanega, izstruženega (izradiranega), ali drugače izbrisaneга, vrinjenega ali kadar so na listini drugi zunanji nedostatki, mora oblastvo po § 79., odst. 3. presoјati, ali in v koliki meri je zmanjšana ali uničena dokazna moč listine.

§ 87.

(¹) Če ne gre za predmet, ki ga je mogoče pokreniti izključno na predlog zasebne stranke, sme naročiti oblastvo z odlokom tretji osebi, v čije rokah je listina, potrebna za dokazovanje, da mu to listino pokaže.

(²) Tretja oseba sme to odreči iz istih razlogov, iz katerih se sme odreči tudi pričanje (§ 90.), razen tega pa tudi zategadelj, ker ima listino pri sebi v imenu kakšne druge osebe, ki se ne udeležuje postopanja. Če brez razlogov neče pokazati listine, je postopati po § 92., odst. 2.

(³) Zoper odločbo oblastva, naj se predloži listina na pogled, ima tretja oseba pravico do samostojne pritožbe.

§ 88.

Skrbno pretehtaje vse okoliščine, mora oblastvo presoditi, koliko dokaza dajejo spomeniki, mejni znaki in podobna znamenja.

4. Dokaz s pričami.

§ 89.

Za priče se ne smejo zaslišati:

1. Osebe, ki niso sposobne, priobčiti tega, kar so opazile, ali ki niso bile ob času, na kateri bi se nanašala njih izpovedba, sposobne opaziti dejstva, ki ga je treba dokazati.

2. Duhovniki o tem, kar jim je bilo zaupano pri spovedi ali sicer kot tajnost duhovske službe.

3. Državni, banovinski in občinski uslužbenci, čeprav so že izstopili iz te službe, če bi s svojo izpovedbo prekršili uradno tajnost, dokler jih njih starešina ne razreši dolžnosti, da varujejo to tajnost.

§ 90.

Priča sme odreči pričevanje:

1. na vprašanje, na katero bi ji bil odgovor v sramoto ali pa povzročil kazenski pregon zoper pričo ali osebe, ki so s pričo v razmerju, označenem v § 15., točki 1., 2. in 3.;

2. na vprašanje, ki bi odgovor nanje prinesel neposredno in veliko imovinsko škodo priči ali kateri izmed oseb pod točko 1.;

3. o dejstvih, o katerih priča ne bi mogla pričati, ne da bi prekršila svojo dolžnost molčenosti, priznane z zakonom, kolikor ni veljavno razrešena te dolžnosti;

4. o tem, kar je bilo zaupano priči kot zastopniku-poooblaščenču;

5. na vprašanje, na katero priča ne bi mogla odgovoriti, ne da bi izdala kakšno umetniško ali poslovno tajnost.

§ 91.

O napravi ali vsebini pravnih poslov, pri katerih je bila priča navzoča kot pozvana priča; o porodih, ženitvah ali smrti svojcev, označenih v § 90., točki 1., — se ne sme odreči pričevanje.

§ 92.

(¹) Priča, ki sploh neče pričati ali neče pričati na posamezna vprašanja, mora za to navesti razloge bodisi na razpravi sami, ki je bila razpisana za njeno zaslišanje, ali pa pred razpravo. Če treba, mora izkazati verjetnost teh razlogov.

(²) Če se priča neupravičeno brani pričevanja, je postopati po § 162. Pravdni stroški, povzročeni z neupravičenim odrekanjem pričevanja, zadenejo pričo po § 34., odst. 2.

§ 93.

Zaslišanje priče se začne s tem, da se priča vpraša za ime, starost po letih, veroizpoved, opravilo in domovališče odnosno kraj bivanja. Če treba, jo je poprašati tudi za take okoliščine, ki se tičejo njene verodostojnosti v dotičnem predmetu, zlasti pa za njene odnose do strank. Pričo je treba poučiti, na katera vprašanja sme odreči pričevanje (§§ 90. in 91.). Nato je opozoriti na dolžnost, da govori resnico, na kazenskopravne posledice lažne izpovedbe in, če ji je treba opraviti prisego, na njeno svetost in pomen.

§ 94.

(¹) Priča se zapriseže samo, kjer to izrečno določa poedini zakon ali uredba z močjo zakona in sicer po zaslišanju. Ne smejo pa se zaprisegati priče, ki so bile obsojene zaradi krivega pričevanja ali krive prisega ali ki niso še za časa zaslišanja šestnajt let stare, kakor tudi one osebe, ki zaradi nedostatnega razuma ne pojmi dovolj vsebine in pomena prisega. Javnih organov, ki se zaslišujejo kot priče o svojih službenih opazovanjih in so že prej opravili svojo uslužbeno prisego, ni treba posebej zaprisegati, marveč jih je pred zaslišanjem samo opozoriti na opravljeno prisego. Neopravičeno odrekanje prisega ima iste posledice kakor neopravičeno odrekanje pričevanja.

(²) Kadar je predpisano, da se priča zapriseže, je opraviti prisego z nastopnimi besedami:

>Prisegam pred Bogom vsegamogočnim in vsevednim, da sem o vsem, kar me je oblastvo vprašalo, povedal čisto in popolno resnico in nič drugega kot resnico. Tako mi Bog pomagaj!« Kolikor je po razmerah dopustno, se opravlja prisega tako, kakor se opravlja v pravnem postopanju.

(³) Če ne pripada priča nobenemu veroizpovedanju, poda namesto prisega slovesno obljubo, da je po svojih vestih povedala resnico.

(⁴) Neme priče, ki znajo brati in pisati, se zaprisežejo tako, da podpišejo besedilo prisega, gluhe priče pa preberejo besedilo prisega. Če gluhe in neme priče ne znajo ne brati ne pisati, se zaprisežejo po zapriseženem tolmaču, ki se zna sporazumeti s pričo.

(⁵) Prisega se opravlja pred voditeljem poslovanja in se ugotovi z zapisnikom.

§ 95.

(¹) Voditelj razprave določi, po kakšnem redu je zaslišati priče. Praviloma jih je treba zaslišati posamič, brez navzočnosti onih prič, ki naj se zaslišijo pozneje. Dokler se ne konča zaslišanje vseh poznejših prič, ne sme oditi nobena priča brez dovolitve voditelja razprave. Priče, katerih izpovedbe se ne ujemajo druga z drugo, se smejo soočiti.

(²) Priče se praviloma zaslišujejo na ustni razpravi. Vendar jih sme oblastvo zaslišati izjemoma izven ustne razprave ali pa prevzeti od njih pisмено izjavo (§ 83., odstavek 2.). S tem se ne sme kršiti pravica zasliševanja strank (§ 76., odstavek 4., in § 79., odstavek 4.).

5. Dokaz z izvedenci.

§ 96.

(¹) Če je treba za presojanje dejstva, važnega za odločbo ali za to, da se opravi ogled, strokovnega znanja, s katerim oblastvo ne razpolaga, se izvede dokaz z izvedenci.

(²) Oblastvo mora uporabljati za izvedence v prvi vrsti one strokovnjake, ki služijo pri njem. Če ne razpolaga s takimi strokovnjaki ali če je to v posebnem primeru izrečno potrebno, privzame za izvedence tudi druge osebe in sicer predvsem one, ki so javno postavljene za to, da oddajajo mnenje dotične vrste. Oblastvo določa, kakor je pač v posameznem primeru potrebno, enega ali več izvedencev. Kadar se izvedenec ne jemlje iz kroga uradnih oseb, je praviloma treba zaslišati stranke o njegovi postavitvi.

§ 97.

(¹) Kdor je javno postavljen za odajanje mnenj določne vrste ali kdor se javno bavi z znanostjo, umetnostjo, spretnostjo ali obrtom, ki jih je treba poznati, da se more oddajati potrebno mnenje, ali kdor je javno nameščen ali pooblaščen, da se bavi z njimi, se mora odzvati, kadar ga oblastvo postavi za izvedenca.

(²) Izvedenec sme odreči oddajanje izvedeniškega mnenja zaradi istih razlogov, zaradi katerih sme tudi priča odreči pričevanje (§ 90.).

(³) Javni nameščenec se mora razen tega razrešiti te dolžnosti tudi takrat, kadar mu starešina iz službenih ozirrov prepove, opravljati izvedeniški posel ali kadar je s posebno določbo oproščen te dolžnosti.

(⁴) Če se postavljeni izvedenec neopravičeno brani oddati mnenje, je uporabiti določbe § 92., odstavek 2.

§ 98.

Za izključitev in odklonitev od dolžnosti, oddajati izvedeniško mnenje, je zmiselno uporabljati določbe o izključitvi in odklonitvi upravnih organov. Razen tega sme stranka zahtevati odklonitev izvedenca, ki ni uradna oseba, če verjetno izkaže okoliščine, ki izpodnašajo izvedenčevo strokovno znanje.

§ 99.

Vsak izvedenec, ki ni uradna oseba (§ 96., odstavek 2.) mora opraviti prisego, predpisano za izvedence, preden se prične izvajanje dokazov. Če je izvedenec zaprišežen za stalno oddajanje mnenj dotične vrste, za dostuje, da se opozori na opravljeno prisego.

Prisega se glasi: »Prisegam pred Bogom vsemogočnim in vsevednim, da bom oddal izvid in svoje mnenje po svoji najboljši vednosti in vesti ter po pravilih znanosti (umetnosti, obrta). Tako mi Bog pomagaj!«

Način, kako se opravlja prisega za izvedence, je isti kakor za priče.

§ 100.

Dokaz z izvedenci se izvaja praviloma na ustni razpravi v navzočnosti strank. Vendar pa se sme izvedencu naročiti, da posluje kot izvedenec tudi izven ustne razprave. V tem primeru mora podati izvedenec, če se to zahteva, ustno pojasnilo o svojem pismenem mnenju.

Kadar je postavljenih več izvedencev, smejo oddati svoje mnenje skupaj, če se njih mnenja ujemajo. Če so različnega mnenja, mora vsak izvedenec posebej razložiti svoje mnenje in razloge zanj.

6. Dokaz z ogledom.

§ 101.

Da se stvar razjasni, sme odrediti oblastvo ogled na predlog ali pa uradoma. Če treba, pozove na ogled enega ali več izvedencev.

Ogled stvari, ki se da lahko donesti pred oblastvo, se vrši pri oblastvu samem, sicer pa na mestu, kjer se stvar nahaja.

§ 102.

(¹) Vsak lastnik ali posestnik stvari, prostorov ali zemljišč, ki jih je ogledati ali v katerih, odnosno na katerih so stvari, določene za ogled, ali čez katero je treba iti, mora dopustiti, da se opravi ogled. Lastnik ali posestnik, ki bi se brez razloga branil izpolniti te dolžnosti, se sme primorati k tej dolžnosti s prisilnimi sredstvi.

(²) O povračilu škode, ki bi se s tem ravnanjem napravila lastniku ali posestniku, odločuje oblastvo, ki je odredilo ogled, s posebno odločbo, zoper katero je dopustna samostojna pritožba. Ta zahtevki je prigrasiti pri tem oblastvu v enem mesecu.

§ 103.

Oblastvo mora uradoma paziti na to, da se ogled ne zlorabi odnosno, da se komu ne dela škode glede njegove umetniške, poslovne ali poklicne tajnosti.

7. Zavarovanje dokazov.

§ 104.

Če se je bati, da se bo kakšno dokazilo izgubilo ali otežkočila njega uporaba, sme stranka, odnosno pravni inetesenent zahtevati, oblastvo pa, bodisi na ta predlog ali uradoma, v vsakem stanju postopanja, celo preden se je postopanje začelo, skleniti, da se izvrši zaradi zavarovanja dokazov ogled ali oddaja izvedeniškega mnenja ali da se zaslišijo priče. Zoper zavrnitev predloga se sme vložiti samostojna pritožba, ki pa ne ustavi teka postopanja.

8. Posredno izvajanje dokazov.

§ 105.

(¹) Oblastvo sme izvajati dokaze tudi po drugih upravnih oblastvih ali po poedinih, za to določenih službenih organih. Zlasti se smejo poveriti uradni izvedenci, da samostojno izvrše ogled, ki se vrši izven ustne razprave.

(²) Sodna oblastva se smejo zaprositi za izvajanje dokazov samo v primerih, kjer to posamezni predpisi izrečno določajo.

III. razdelek.

Odločba.

§ 106.

(¹) Odločba je vsaka rešitev ali odredba, ki jo izda oblastvo v postopanju.

(²) Z glavno odločbo se odloča o glavnem pravnem predmetu, s postransko odločbo pa o poedinih vprašanjih, ki se pojavljajo kot postranska v postopanju samem.

§ 107.

(¹) Odločba mora obsegati označbo strank, razložitev predmeta postopanja, izrek (dispozitiv) in obrazložitev kakor tudi pouk o pravnem sredstvu (IV. oddelek in § 111.), kolikor ne izda odločbe centralno upravno oblastvo, ko zoper njega odločbo ni dopustno pravno sredstvo.

(²) Odločba v pismenem odpravku mora obsegati tudi označbo oblastva, ki jo je izdalo, datum in podpis upravičenega organa. Odpravek se sme izvršiti tudi s prepisom, overjenim po pisarni.

§ 108.

(¹) Izrek rešuje predmet postopanja, vse predloge strank, ki se nanašajo na glavno vprašanje in vprašanje stroškov postopanja — jasno, izčrpno in kratko — s pozivom na pravne predpise.

(²) Z glavno odločbo se mora predmet postopanja praviloma rešiti v celoti. Kjer pa se da razdeliti tak predmet na več točk, se sme izdati, če je to primerno, o vsaki točki posebna glavna odločba.

(³) Izrek o stroških obsega načelno rešitev, kdo mora trpeti stroške postopanja in v kateri višini. Če oblastvo iz kakšnih razlogov ne odloči o tem v glavni odločbi sami, mora izrečno izjaviti, da bo izdalo o tem vprašanju poznejšo odločbo.

(⁴) Če se naloži z odločbo kakšna storitev, se določi obenem rok, v katerem jo je izvršiti. Če se rok ne določi, velja, da znaša ta rok 15 dni.

§ 109.

(¹) V obrazložitvi je navesti stanje stvari, pravno presojanje, po potrebi pa tudi okolnosti, ki so bile odločilne za ocenjanje dokazov.

(²) Posebne obrazložitve ni treba, kadar se strankinemu predlogu popolnoma ugotovi ter ni nobenega ugovora kakšne druge stranke.

§ 110.

(¹) Pouk obvešča stranko, ali je zoper odločbo dopustno pravno sredstvo, v katerem roku, pri katerem oblastvu ga je priglasiti in pri katerem vložiti, ali pismeno ali ustno in s kolikšno takso.

(²) Če nima odločba nikakršnega pouka, ali če je bil pouk izdan nezadostno ali napačno, sme postopati stranka, ne da bi izgubila svojo pravico, ali po pouku ali po veljavnih predpisih.

(³) Razen tega sme zahtevati stranka, če nima odločba nikakršnega pouka ali če ima le nezadosten pouk, v roku 5 dni, da se odločba dopolni s poukom; tedaj v računski rok za pravno sredstvo (odnosno za tožbo na se računski rok za pravno sredstvo) od dne prejema dopolnjene odločbe.

(⁴) Če se je stranka v odločbi napačno navodila na pravno sredstvo, čeprav je nedopustno, pa ga po tem pouku vložiti, začne teči rok za tožbo na upravno sodišče z dnem prejema odločbe, s katero se pravno sredstvo zavrne, kolikor ne bi že stranka sama vložila pred tem časom tožbo na upravno sodišče.

§ 111.

(¹) Kadar se izda odločba v zmislu § 70., odstavek 2., točka 2., gre stranki pravica do ugovora v petnajstih

dneh po vročitvi odločbe pri onem oblastvu, ki je izdalo odločbo samo. Tudi za tako odločbo veljajo prednje odločbe o odločbi. Sicer pa je uporabljati glede tega ugovora zmiselno §§ 116. do 119.

(²) Oblastvo mora uvesti v 15 dneh, ko je prispel k njemu ta ugovor, poizvedovalno postopanje. Če tega ne stori, izgubi napadena odločba pravno moč, o čemer mora izdati oblastvo na strankino zahtevo potrdilo.

§ 112.

(¹) Glavna odločba se izda strankam pismeno. Oblastvo sme na koncu ustne razprave tudi ustno proglašiti glavno odločbo, vendar pa jo mora strankam vročiti tudi pismeno.

(²) Postranska odločba se priobči stranki ustno, kar se ugotovi v zapisniku ali pa se izda po izprevidnosti oblastva stranki pismeno, kakorkoli in kadarkoli zahteva stranka ob priobčitvi pismeno odločbo, če ji gre pravico do samostojne pritožbe.

(³) Ako se postopanje ustavi, je izdati stranki pismeno odločbo, če se zdi to oblastvu potrebno ali če stranka to izrečno zahteva.

§ 113.

Oblastvo, ki je izdalo odločbo, sme uradoma ali na strankin predlog vsak čas popraviti pogoške v pisanju ali računanju in druge očitne neobčinit v odločbi ali v njenih odpravkih.

IV. razdelek.

Pritožba.

§ 114.

Zoper odločbo prve stopnje ima stranka pravico pritožbe samo na eno neposredno višje oblastvo. To velja tudi, kadar izdaja ban v prvi stopnji odločbe v bankih poslih kakor tudi v banovinskih poslih.

§ 115.

Pritožba je dopustna zoper glavno odločbo. Postranska odločba se izpodbija praviloma s pritožbo zoper glavno odločbo, s samostojno pritožbo pa le, če je bila ta odločba izdana pozneje kakor glavna odločba ali če to zakon izrečno zahteva.

§ 116.

Za pritožbo je uporabljati določbe tega zakona o vlogah (§§ 27. do 31.). Ni treba, da bi bila pritožba posebej obrazložena; zadostuje, da se navede, v čem je stranka nezadovoljna z izdano odločbo.

§ 117.

(¹) Pritožba se vloga v roku 15 dni.

(²) Rok se začne z dnem (§ 61., odst. 1.), ko je bila vročena stranki odločba, odnosno pri odločbi, ki se priobči stranki samo ustno (§ 112., odstavek 2.), z dnem, ko se je priobčitev izvršila.

§ 118.

Pritožba se izroči onemu oblastvu, ki je izdalo odločbo v prvi stopnji.

§ 119.

(¹) Pritožba, priglášena po predpisih, zavre izvršbo odločbe.

(²) Izjemoma sme oblastvo, brez ozira na pritožbo, izvršiti odločbo, če je to neizogibno potrebno v javnem interesu ali če bi prizadelo zavlačevanje izvršbe kakšni stranki škodo, ki bi se ne dala popraviti. V poslednjem primeru sme zahtevati oblastvo primerno varnost od stranke, kateri v prid se izvaja izvršba, in na to navedzati izvršbo.

(³) O tem, da se izvrši odločba, brez ozira na pritožbo, je odločati v glavni odločbi; posebej pa je treba odločati tedaj, ko se ugotovi potreba izvršbe šele po izdaji odločbe.

§ 120.

(¹) Prepozno vloženo ali sploh nedopustno pritožbo zavrne oblastvo, ki mu je bila pritožba izročena (§ 118.). Zoper zavrnitev je dopustna posebna pritožba; če spozna višje oblastvo to pritožbo za umestno, izda o tem odločbo obenem z odločbo v glavnem predmetu.

(²) Če spozna oblastvo, ki je izdalo izpodbijano odločbo, pritožbo za umestno, sme samo izpremeniti svojo odločbo, kolikor se ta tiče samo pritožilca.

(³) Če je oblastvo izdalo odločbo v zmislu § 70., odstavek 2., točke 1. ali izvedlo razpravo v odsotnosti kakšne stranke, pa se pozneje pokaže, da je bila stranka odsotna brez svoje krivde, in če navaja pritožilec v obeh primerih taka nova dejstva in dokaze, ki bi utegnili povzročiti drugačno odločbo, mora oblastvo to posebej preiskati ter po uspehu poizvedb ali ostati pri svoji prejšnji odločbi ali pa jo nadomestiti z novo. V prvem primeru ne izda nove odločbe, ampak pošlje ves spis o tem predmetu s pritožbo vred višjemu oblastvu; v drugem primeru kakor tudi v primeru prednjega odstavka (²) pa velja, kakor bi se bila izdala nova odločba.

(⁴) Sicer pa razsoja o pritožbi samo ono višje oblastvo, na katero je naslovljena. Oblastvo, pri katerem je pritožba vložena, jo mora poslati čimprej z vsemi spisi pristojnemu oblastvu.

§ 121.

Če navaja pritožilec v pritožbi nova dejstva in dokaze, mora oblastvo, kateremu se izroči pritožba, o tem takoj obvestiti — kolikor ne bi bilo to naknadno navajanje sploh izključeno — pritožilčeve nasprotnike, jim določiti potreben rok, da se izjavijo o tem, ter jih opozoriti, da se zakasnele izjave ne bodo vpoštevale.

§ 122.

(¹) Višje oblastvo mora zavrniti prepozno vloženo ali nedopustno pritožbo, če je ni odbilo nižje oblastvo.

(²) Če je treba dopolniti poizvedovalno postopanje, izvede to oblastvo, na katero je pritožba naslovljena, po oblastvu prve stopnje, pa tudi samo, če se mu zdi to primerno.

(³) Če je stanje stvari, po katerem bi bilo rešiti pritožbo, tako nezadostno dognano, da je potrebna nova razprava, mora oblastvo, kateremu je bila pritožba priglášena, napadeno odločbo razveljaviti ter predmet vrniti nižjemu oblastvu z nalogom, da predmet iznova obravnava in izda novo odločbo.

(⁴) V obeh prednjih primerih (odstavka 2. in 3.) so pripombe višjega oblastva obvezne za nižje oblastvo.

(⁵) V ostanjih primerih razsoja višje oblastvo o predmetu samem (meritorno) ter izpodbijano odločbo ali odobri ali pa jo v vsakem pogledu izpremeni ali dopolni, pa najsi tudi na škodo pritožilca, če gre za javne pride.

(⁶) Višje oblastvo pošilja svojo odločbo oblastvu prve stopnje.

§ 123.

Določbe III. razdelka tega zakona je zmiselno uporabljati tudi na odločbe višjega oblastva. Vse navedbe v pritožbi se morajo oceniti in obrazložiti v odločbi višjega oblastva, kolikor niso pravilno ocenjene in obrazložene v odločbi oblastva prve stopnje; sicer pa zado- stuje, da se višje oblastvo samo sklicuje na te razloge.

V. razdelek.

Razveljavljenje in izprememba odločbe izven pritožbe.

I. poglavje.

Postavitev v prejšnji stan.

§ 124.

Ako trpi stranka škodljive pravne posledice, ker je zamudila kakšno pravno dejanje, je dovoliti na njen predlog postavitev v prejšnji stan:

1. če stranka verjetno izkaže, da je bila po kakšnem nenadanejem ali neizogibnem dogodku zadržana, pravočasno priti na razpravo ali opraviti pravno dejanje, ali

2. če zamudi stranka rok za pravno sredstvo zavoljo tega, ker je bil izdan v odločbi napačen pouk, da zoper njo ni dopustno pravno sredstvo.

§ 125.

(¹) Predlog za primer § 124., točke 1. se mora podati v 15 dneh od dne, ko je prenehala zapreka, ki je povzročila zamudo, nakesneje pa v 3 mesecih od dneva zamude, v primeru točke 2. istega paragrafa pa najk- sneje v 3 mesecih od dneva, ko se je opustilo pravno sredstvo, odnosno v roku 15 dni po prejemu pravno- močne razzodbe upravnega sodišča o zavrnitvi tožbe, ki je bila pravočasno vložena zaradi napačnega pouka o pravnem sredstvu.

(²) Predlog se poda pri pristojnem prvostopnem oblastvu, o njem pa odločuje oblastvo, pri katerem je bilo treba opraviti zamujeno pravno dejanje, ali ki je odredilo zamujeno razpravo ali izdalo nepravilni pouk.

(³) Če je bil zamujen kakšen rok, mora predlagatelj izvršiti s predlogom vred dotično pravno dejanje.

(⁴) Če se zamudi rok za vlaganje predloga o postavitvi v prejšnji stan, se ne more zaradi tako zamujene- ga roka zahtevati tudi še postavitev v prejšnji stan.

§ 126.

(¹) S predlogom se ne zaustavi tek postopanja. Ven- dar pa sme oblastvo na predlog začasno prekiniti po- stopanje, če se pokaže za enkrat to za potrebno, da se zavaruje popolen uspeh postavitve v prejšnji stan, ki se bo verjetno dovolila.

(²) Če zahteva stranka postavitev v prejšnji stan za- radi zamujene usne razprave ter prihlasi tudi pritožbo

zoper glavno odločbo, je odločiti o tej pritožbi, ako se ne ugotovi predlogu za postavitev v prejšnji stan.

§ 127.

(1) Z dovolitvijo postavitve v prejšnji stan se vrne postopanje v stanje, v katerem je bilo pred zamudo.

(2) Zoper odločbo, izdano na predlog za vpostavitev v prejšnji stan, se sr● prigrasiti pritožba samo, če izda to odločbo oblastvo prve stopnje ter predlogu ne ugotovi.

II. poglavje.

Obnova postopanja.

§ 128.

(1) Postopanje, dokončano z odločbo upravnega oblastva, zoper katero ni pravnega sredstva (IV. razdelek in § 111.) se mora obnoviti na strankin predlog:

1. če je listina, na katero se odločba opira, lažna; 2. če sta podala priča ali izvedenec lažno izpovedbo, odločba pa se opira na to izpovedbo, ali če je bila sploh odločba izposlovana z dejanjem, kaznivim po kazenskem zakonu;

3. če zve stranka za nova dejstva ali najde ali pridobi možnost, da uporabi dokazila, ki bi verjetno utegnili povzročiti drugačno odločbo v glavnem predmetu, ki pa jih stranka, brez svoje krivde, ni mogla navesti prej;

4. če je rešilo oblastvo kot predhodno kakšno vprašanje iz pristojnosti drugega upravnega ali sodnega oblastva (§ 72., odstavek 1.), pristojno upravno ali sodno oblastvo pa reši pozneje isto vprašanje v bistvenih točkah drugače;

(2) Kadar gre za javne pride, sme tudi oblastvo samo iz istih razlogov uradoma obnoviti postopanje.

§ 129.

(1) Stranka mora zahtevati obnovo v roku 15 dni od dne, ko je zvedela za razlog obnove; če pa je zvedela zanj, preden je bilo končano postopanje, toda potem, ko je potekel rok za pritožbo, od dne, ko je bilo postopanje dokončano. Vse to pa najkasneje v 5 letih po dokončanem postopanju upravnega oblastva.

(2) Oblastvo sme obnoviti postopanje uradoma v 5 letih po izdani odločbi.

(3) Na strankino zahtevo ali uradoma se sme obnoviti postopanje tudi po 5 letih iz razlogov § 128., odstavka 1., točke 1. in 2.

§ 130.

(1) Predlog za obnovo se poda pri oblastvu, ki je izdalo odločbo na prvi stopnji. Stranka mora v svojem predlogu za verjetne izkazati okoliščini, na katere opira predlog, kakor tudi okoliščini, da je bil predlog podan v zakonitem roku.

(2) O predlogu odloča oblastvo, ki je izdalo odločbo na zadnji stopnji.

§ 131.

(1) V odločbi o obnovi postopanja je treba izreči, v kakšnem obsegu in pred katerim oblastvom naj se obnovi postopanje.

(2) Prejšnjih poizvedb in dokaznega izvajanja, na katere ne vplivajo razlogi obnove, ni ponavljati.

§ 132.

(1) Zoper odločbo o obnovi postopka se more prijavit pritožba samó, če izda to odločbo oblastvo prve stopnje.

(2) Odločba, s katero se odobri obnova postopanja, zavre izvršitev obstoječe odločbe.

III. poglavje

Posebni primeri razveljavljanja in izpreminjanja odločbe.

§ 137

Oblastvo, ki je izdalo pravnomočno odločbo, jo sme s pristankom oseb, ki so pridobile s to odločbo pravico, ob splošnih zakonitih pogojih razveljaviti ali izpremeniti.

§ 134.

(1) Najvišje oblastvo, ki je pristojno, odločati v dotičnem predmetu (inštanca), je upravičeno, da zaradi zaščite javnih pridov v potrebnem obsegu razveljavi ali izpremeni pravnomočno odločbo, kolikor je to neizogibno potrebno, da se odvrne silna nevarnost za življenje in zdravje ljudi, za državno varnost, za javni mir in red, za javno varnost in moralo ali za narodno gospodarstvo.

(2) Kadar se izdaja taka odločba, je treba kar najbolj obvarovati pridobljene pravice. O povračilu škode vsled uničenja pridobljene pravice razsojajo po svobodnem prepričanju upravna sodišča na prvi stopnji, državni svet pa na drugi stopnji. Pravica do povračila škode zastara čez leto dni po prejemu končne odločbe upravnega oblastva, odnosno upravnega sodišča ali državnega sveta, če je stranka vložila tožbo.

§ 135.

(1) Izvrševaje pravico nadzora, proglasi nadzorno oblastvo za nično odločbo, zoper katero ni pravnega sredstva:

1. če jo je izdalo oblastvo, ki za dotični predmet ni stvarno pristojno, ali jo je izdal organ, ki v nobenem primeru ni mogel biti upravičen, izdajati tak akt.

2. če utegne povzročiti s svojo izvršbo zločinstvo ali pregrešek;

3. če vsebuje pogrešek, ki povzroča ničnost po kakšni izrečni zakoniti določbi.

(2) Posam zna ministrstva smejo ob pričujočih pogojih proglasiti za nične tudi lastne pravnomočne odločbe.

(3) Odločba, izdana po tem paragrafu kakor tudi po §§ 133. in 134., velja glede pravnih sredstev za nov predmet.

VI. razdelek.

Izvršba.

I. poglavje

Splošne določbe.

§ 136.

(1) Izvršna je ona določba, zoper katero ni več pravnega sredstva (IV. oddelek in § 111.) ali je le-to brez odložne moči.

(²) Odločbo proglasi za izvršno ono oblastvo, ki jo je izdalo v prvi stopnji.

(³) Če je izvršba odločbe v javnem interesu, jo je izvesti uradoma, uvede pa jo ono oblastvo, ki je izdalo odločbo v prvi stopnji, — sicer pa na strankin predlog.

(⁴) Tudi na osnovi poravnave po § 78. se sme izvesti izvršba, kolikor se nanašajo poravnave na predmete, o katerih so pristojna odločati ona oblastva, pred katerimi so se poravnave sklenile.

(⁵) Da se uvede prisilna izvršba, je treba, da je v primeru § 108., odstavka 4. že potekel rok za prostovoljno izpolnitev storitve.

§ 137.

(¹) Administrativno izvršbo po tem zakonu opravlja obče upravno oblastvo. Kolikor ni določeno v poedinih predpisih kaj drugega, mora opravljati to oblastvo tudi izvršbe odločb drugih oblastev in javnopravnih oseb, ki se izvršujejo administrativno, če jim samim ne gre pravica za to izvršbo. Omenjena oblastva in javnopravne osebe se obračajo zaradi tega s posebnimi vlogami na izvršilno oblastvo. Glede pristojnosti izvršilnega oblastva je zmiselno uporabljati določbe tega zakona o pristojnosti.

§ 138.

Kadar se opravljajo administrativne izvršbe, je uporabljati po možnosti ono sredstvo, ki je za zavezanca najmilejše, ki pa vendarle privede do končnega uspeha.

§ 139.

Ob nedeljah, ob državnih praznikih, ob verskih praznikih zavezanca kakor tudi ponoči se smejo opravljati izvršilna dejanja samo, če je izvršbo nevarno odlašati, in sicer po pismenem nalogu oblastva.

§ 140.

(¹) V postopanju po tem (VI.) razdelku se sme vložiti pritožba samo:

1. če je izvršba nedopustna;
2. če se odločba o izvršbi ne krije z odločbo, ki jo je izvršiti;
3. če naročena ali uporabljiva prisilna sredstva niso osnovana v zakonu ali če so v nasprotju z določbami § 138.;
4. v primerih, navedenih v § 148., razen primera, ko se tretja oseba napoti na tožbo pri sodišču;
5. če se v primeru § 156., odstavka 3. odloča o višini v razliki zaradi manj dosežene cene;
6. zoper odmero izvršilnih stroškov po § 161.

(²) Pritožba zoper odločbe izvršilnega oblastva se priglasijo neposredno pri višjem oblastvu (§ 114.) ter nima odložne moči, razen v primerih, navedenih pod točkama 4. in 5.

§ 141.

(¹) Izvršbo je ustaviti in hkrati razveljaviti vsa že opravljena dejanja, če je postala izvršba brezpredmetna. zlasti če je dokazano, da se je obvezna dolžnost izpolnila ali da je upravičena stranka odstopila od dovoljene izvršbe, nadalje če je dognano, da izvršba sploh ni bila dopustna ali da se je uvedla zoper nezavezano osebo.

(²) Izvršbo je odložiti, če se dokaže, da je bil glede obvezne dolžnosti dovoljen odlog. Oblastvo ali javnopravna oseba, ki je uvedla izvršbo uradoma, odobri odložitev izvršbe.

II. poglavje.

Izvršba denarnih terjatev.

1. Administrativna izvršba

a) Splošne določbe.

§ 142.

(¹) Administrativna izvršba se opravlja z rubežnim popisom (rubežem) in s prodajo telesnih premičnih stvari zavezančevih.

(²) Pojem premičnih telesnih stvari se presoja po državljanškem pravu.

§ 143.

Stvari, izvzete iz sodne izvršbe, so izvzete tudi iz administrativne izvršbe.

b) Rubež.

§ 144.

Rubež odredi izvršilno oblastvo s posebno pismeno odločbo, ki jo sme vročiti zavezanecu tudi izvršilni organ sam ob začetku rubeža.

§ 145.

(¹) Rubež se opravi na ta način, da izvršilni organ na kratko zabeleži in posamič popiše v zapisniku vse tiste stvari, na katere se nanaša rubež (rubežni zapisnik). Te stvari se zarubijo do one vrednosti, s katero je moči pokriti obveznost dolžnost in izvršilne stroške. Izvršilni organ odloči, katere stvari bo zarubil, vpoštevaje v prvi vrsti take stvari, ki jih zavezanec sam označi in katere se dajo lahko spraviti v denar.

(²) Če se pri izvršencu niso našle nobene zarubne stvari ali ne v zadostni vrednosti, mora to izvršilni organ ugotoviti v rubežnem zapisniku in po možnosti navesti, ali ima zavezanec kakšno drugo premično ali nepremično imovino, na katero bi se dala raztegniti izvršba.

(³) Zavezančeve stvari, ki so pri drugi osebi, se smejo zarubiti (z administrativno izvršbo) samo, če jih je ta druga oseba voljna izročiti.

(⁴) Izvršilni organ vpošlje rubežni zapisnik po izvršenem poslovanju izvršilnemu oblastvu.

§ 146.

Rubež se opravlja ob zavezančevi navzočnosti. Izvršilni organ sme odstraniti osebe, ki motijo izvršbo ali se pri tej nedostojno vedejo. Če je zavezanec odsoten ter ni nobenega polnoletnega člana njegove rodbine odnosno nameščenca, zastopnika - pooblaščenca, mora pozvati izvršilni organ dve polnoletni osebi za priči in sicer v prvi vrsti zavezančeve sorodnike ali sosede.

Če se opravlja rubež v zavezančevi odsotnosti in brez njegovega zastopnika - pooblaščenca, mora izvršilno oblastvo o tem zavezanca obvestiti pismeno s tem, da mu vroči prepis rubežnega zapisnika.

§ 147.

(¹) Z rubežem se pridobi zastavna pravica na stvarih, popisanih v rubežnem zapisniku, za dolžno obveznost in vse izvršilne stroške. O tem mora izvršilni organ

po opravljenem popisu posebej obvestiti zavezanca ali osebe, ki so bile navzočne namesto njega pri popisu ter jih opozoriti na zakonite posledice.

(²) Zarubljeni denar, zarubljene dragocenosti in vrednostne papirje preda izvršilni organ izvršilnemu oblastvu, ostale stvari pa pusti praviloma v hrambi pri zavezancu samem, ko ga je opozoril, da jih mora hraniti in da jih ne sme odtujiti, ker bi bil sicer kazensko odgovoren. Po potrebi pritrudi izvršilni organ na te zarubljene stvari posebno označbo, s katero se ne sme oškodovati vrednost stvari.

Ce je po pravici sumiti, da zarubljene stvari pri zavezancu niso varne, ali da zavezanec ne daje zadostrega jamstva, da bo izpolnjeval dolžnost hrambe, jih sme izvršilni organ ob zavezančevih stroških, kakršne so pač razmere, ali zakleniti pri zavezancu v posebnem prostoru in dohod k temu zapečatiti ali pa jih predati v hrambo občini ali pa imovinsko zanesljivi osebi.

§ 148.

(¹) Ce zavezanec ugovarja, da so stvari izvzete od izvršbe, (§ 143.) ali da se je opravil rubež v prevelikem obsegu (§ 145.) ali če trdi, da te stvari niso v njegovi popolni lasti, ali če ugovarjajo druge osebe izvršbi, češ da imajo določene pravice na zarubljenih stvareh, je vse to zapisati v rubežni zapisnik.

(²) Če se ugovori ne sprejmejo v zapisnik, jih je dopustno prigrasiti pri izvršilnem oblastvu samem. Prav to velja tudi za osebe, ki niso bile navzočne pri rubežu.

(³) Če izvršilno oblastvo nedvomno dožene, da gre drugi osebi na zarubljenih stvareh pravica, ki izključuje izvršbo ter bi se ta pravica ne osporavala, razveljavi rubež dotičnih stvari. V nasprotnem primeru pa odloži izvršbo glede teh stvari, dokler se pravnomočno ne reši sporno vprašanje pri pristojnem sodišču, če je tožba že vložena; če pa tožba še ni vložena, pozove z odlokom ono drugo osebo, naj vloži v določenemu roku pri sodišču izločitveno tožbo in da o tem predloži potrdilo. Če oni, ki je bil napoten na sodišče, izvršilnemu oblastvu ne predloži potrdila ali ne uspe s tožbo, se izvršba nadaljuje.

c) Prodaja.

§ 149.

Dan za prodajo zarubljenih stvari določi izvršilno oblastvo tako, da je med rubežem in prodajo presledek enega meseca. Če so bili zoper rubež vloženi ugovori (§ 148.), se sme izvesti prodaja samo, če so bili ti ugovori pravnomočno odbiti. Vendar pa sme izvršilno oblastvo izjemoma odrediti prodajo tudi pred omenjenimi roki, če pristanejo na to prizadete osebe ali če so se zarubile stvari, ki bi se utegnile ob daljši hrambi po svoji naravi lahko pokvariti ali ki bi se jim utegnile, če se prodaja odloži, znatno zmanjšati njih vrednost in naposled, če bi utegnili nastati vsled daljše shrambe zarubljenih stvari nerazmerno veliki stroški.

§ 150.

(¹) Zarubljeni vrednostni papirji in druge stvari, ki imajo borzno ali tržno ceno, se prodajo pod roko, če treba s posredovanjem borznega ali trgovinskega posrednika po možnosti za borzno ali tržno ceno, ki jo imajo ob času prodaje.

(²) Izvršilno oblastvo sme po zaslišanju zavezanca odrediti, da se pošljejo zarubljene stvari omenjene vrste

zaradi prodaje v drug kraj, če se morejo v tem drugem kraju ugodneje prodati.

(³) Če odredi izvršilno oblastvo prodajo pod roko, mora določiti tudi ceno, pod katero se ne sme prodati, kakor tudi rok, v katerem je izvesti prodajo.

(⁴) Če se glasi vrednostni papir na ime, sme zahtevati izvršilno oblastvo prepis na kupčevo ime.

(⁵) Prodaja pod roko ima za poštenega pridobitelja isti pravni učinek kakor dražba.

§ 151.

(¹) Zarubljene stvari, ki ne spadajo med vrste, omenjene v § 150., je prodati na dražbi.

(²) Tudi stvari, za katere se je odredila po § 150. prodaja pod roko, je prodati na dražbi, če jih ni bilo moči prodati v določenem roku pod roko.

§ 152.

(¹) Izvršilno oblastvo objavi dražbo z oklicem, ki vsebuje:

1. kraj, dan in uro dražbe;

2. natančno označbo zarubljenih stvari, po potrebi tudi njih cenilno vrednost;

3. kraj in čas, ko se morajo pred dražbenim dnevom ogledati;

4. podrobnejše dražbene pogoje, kolikor se zdi to izvršilnemu oblastvu primerno.

(²) Po en odpravek dražbenega oklica je vročiti zavezancu in stranki, (če taka stranka obstoji), ki se na njen predlog opravlja izvršba. Poleg tega se nabije po en izvod tega oklica na razglasni deski izvršilnega oblastva kakor tudi na razglasni deski občine, v kateri je dražbo opraviti, in občine, v kateri so zarubljene stvari, po potrebi pa tudi v sosednih občinah. Vrh tega sme izvršilno oblastvo, če se mu zdi primerno, ta oklic javno razglasiti na način, ki je običajen v dotičnih krajih. Stranke in drugi udeleženci smejo zahtevati, da se razglasi oklic ob njih stroških ne samo na način, ki ga je odredilo oblastvo, ampak tudi kako drugače.

§ 153.

Dražbo je opraviti v kraju, kjer so zarubljene stvari, razen če je jasno, da se da doseči v drugem kraju ugodnejši uspeh.

§ 154.

(¹) Zarubljene stvari je spraviti za dan dražbe praviloma na mesto, kjer je dražba napovedana.

(²) Dražbo mora opraviti izvršilni organ, ki se mora o pravem času prepričati, ali je bil dražbeni oklic vročen udeležencem in ali je bila dražba veljavno oklicana; če opazi v tem pogledu kakšen nedostatek, poroča o tem izvršilnemu oblastvu, ki mora ukreniti nadalje, česar je treba.

§ 155.

(¹) Zarubljene stvari se prodajajo posamezno ali v večjih ali manjših partijah, kakor je najkoristnejše, da se doseže čim boljša cena.

(²) Izvršilni organ določa red, po katerem naj se dražijo posamezne stvari, upošteva pri tem po možnosti zavezančeve želje.

(³) Izvršilni organ in njegovi sorodniki (§ 15. točka 1. do 3.) ne smejo podajati ponudb niti v svojem niti v tujem imenu.

§ 156.

(¹) Dražba se nadaljuje, dokler podajajo ponudniki večje ponudbe. Posameznemu izmed njih je dovoliti, če to zahteva, tudi krajši čas za premislek. Če se tudi po tretjem pozivu ne doseže večja ponudba, mora izvršilni organ zadržno ponudbo še enkrat jasno izklicati in stvari predati najboljšemu ponudniku.

(²) Prodana stvar se sme predati kupcu samo proti plačilu v gotovini. Kupec mora stvar takoj prevzeti in nima pravice zahtevati jamčevanja zaradi kakšnih nedostatkov prodane stvari.

(³) Če kupec ne položi kupnine do sklepa dražbe, se mora stvar takoj iznova prodajati. Prvega kupca se ne sme pripustiti za ponudnika na ponovni dražbi. Odgovoren je za razliko v ceni, ki bi nastala, in za stroške ponovljene dražbe; nima pa pravice do prebitka, ki bi se dosegel s ponovno dražbo. Višino razlike zaradi manj dosežene cene ugotovi izvršilno oblastvo.

§ 157.

(¹) Kadar se dražbeno prodaja več stvari, se dražba zaključí, brž ko se doseže zadosten znesek za poplačilo terjatve, zaradi katere se opravlja izvršba in vseh posttraskih pristojbin, kakor tudi izvršilnih stroškov. Prav to velja, če položi zavezanec znesek, ki popolnoma krije navedene vsote.

(²) V dražbeni zapisnik je izrečno zapisati izdražene stvari, ime in domovališče najboljšega ponudnika in ceno, za katero je bila vsaka stvar prodana, odločbe, izdane med dražbo in druge važne okolnosti.

§ 158.

Izvršilni organ mora ustaviti dražbo, če se ponuja zaradi malega števila ponudnikov ali kakšne druge okolnosti taka najvišja cena, ki je očitno daleč od prave vrednosti. V tem primeru se mora za te stvari po ponovnem oklicu (§ 152.) določiti nova dražba.

§ 159.

(¹) Iz zarubljene gotovine in izdraženega izkupička se poravnajo najprej izvršilni stroški, potem pa obvezna terjatev sama.

(²) Če je kaj ostankov in ni na zarubljenih stvareh nobene druge zastavne pravice, izroči izvršilno oblastvo ta ostanek zavezancu.

(³) Če pa bremeni na zarubljenih stvareh več za stavnih pravic, pa ima zastavna pravica, osnovana po tem zakonu, neizpodbitno prvenstvo, položi izvršilno oblastvo ta ostanek pri sodišču, v čigar območju se je rubež opravil. Če takega prvenstva ni, položi izvršilno oblastvo pri sodišču ves denar. Sodišče razdeli ostanek ali vso vsoto po predpisih sodnega izvršilnega postopanja.

2. Sodna izvršba.

§ 160.

(¹) Izvršne odločbe oblastva (§ 2., odstavek 1.) so izvršilni naslovi za sodno izvršbo. Ugovore zoper izvršilni naslov je priglasiti pri oblastvu, ki je izdalo izvršilni naslov.

(²) Izvršilno oblastvo pokrene pri pristojnem sodišču izvršbo po predpisih sodnega izvršilnega postopanja:

1. če zve, da bi bilo treba zoper isto osebo hkrati postopati s sodno in administrativno izvršbo ali

2. če bi se izvršba ne dala omejiti samo na premične telesne stvari, ki so v zavezančevi posesti ali na stvari po § 145., odst. 3.

III. poglavje.

Izvršba nedennarnih dolžnosti.

1. Izvršba po drugih osebah

§ 161.

(¹) Če mora zavezanec izvršiti dejanje, ki ga lahko opravi tudi kdo drugi, pa ga sploh ne opravi ali opravi le deloma, je izvršiti to dejanje po opominu ob zavezančevih stroških.

(²) V takem primeru sme naročiti izvršilno oblastvo zavezancu, da vnaprej plača znesek, ki je potreben za poravnavo stroškov te izvršbe in ki se obračuna pozneje. Odlok o vplačilu tega zneska je izvršen.

2. Posredna sila.

§ 162.

(¹) Če je zavezanec dolžan, kaj opustiti (ali dopustiti), ali je dolžan opraviti dejanje, ki ga na mesto njega ne more opraviti nihče drugi, prisili izvršilno oblastvo zavezanca do te dolžnosti z denarnimi kaznimi ali s priporom.

(²) Izvršba se začne s tem, da se zapreže prisilna sredstva, če bi se dolžnost ne izpolnila. Zažugano prisilno sredstvo se izvede takoj ob prvem protipravnem dejanju ali ko brez uspeha poteče rok, določen za izvršitev dejanja. Obenem je zapretiti za primer ponovitve ali daljšega oklevanja vse strožja prisilna sredstva, po potrebi pa ponovitev najstrožjih ukrepov.

(³) Prisilna denarna kazen, izrečena v posameznemu odloku, ne sme presegati 4000.— Din, pripor pa ne 10 dni. Denarna kazen gre v prid državni blagajni; v prid občinski blagajni pa takrat, kadar izreče kazen mestna občina. Če zavezanec ne plača te denarne kazni v določenem roku, se mu izpremeni v zapor do največ 20 dni, kar se izreče z istim odlokom. Odstavek 3. § 34. je zmiselno uporabljati tudi tukaj glede tam navedenih oseb.

(⁴) Odločno iz področja selških občin izvršuje po posredni sili izvršilno oblastvo.

3. Neposredna sila.

§ 163.

Kolikor pravni predpisi ne določajo kaj drugega, se sme stanje, ki je v skladu z izvršno odločbo, vpostavitvi z neposredno silo, če se to stanje sploh ne da ali če se ne da pravočasno izvesti na drug način.

VII. razdelek.

Zavarovanje.

1. Izvršba o zavarovanju.

§ 164.

(¹) V zavarovanje denarne terjatve se sme dovoliti izvršba odločbe, še preden je postala izvršna odnosno

preden je potekel rok za izpolnitev, če bi se brez nje obrezuspešilo ali znatno otežkočilo izterjanje obveznosti. Pri obveznostih, ki se izterjujejo samo na strankin predlog, mora predlagatelj to nevarnost verjetno izkazati. Oblastvo pa sme navezati to izvršbo na dajatev varnosti v zmislu § 119., odst. 2. Zoper odločbo, s katero se je zavarovanje dovolilo, odnosno zahtevke odbil, je dopustna pritožba, ki pa za prvi primer nima odložne moči.

(²) Glede tega zavarovanja je zmiselno uporabljati določbe II. poglavja v VI. razdelku in sicer se sme izvajati to po administrativni ali po sodni poti. Kadar se izvaja administrativno, se sme praviloma dovoliti samo rubež, ne pa tudi prodaja stvari. Prodaja se sme dovoliti samo izjemoma, če bi se brez nje stvari pokvarile ali bi se njih vrednost znatno zmanjšala. V tem primeru je hraniti izkupiček v depozitu, dokler ne postane odločba izvršna.

Začasna odločba.

§ 165.

(¹) Če obstoji ali pa je tudi le verjetna strankina obveznost, sme izdati oblastvo, pristojno za izrek, preden odloča o tej obveznosti ali pa tudi potem, ko je o njej odločilo, začasno primerno odločbo (§ 138.) za zavarovanje te obveznosti; to pa le tedaj, če preti nevarnost, da bi zavezana stranka s tem, da bi razpolagala z imovino, se dogovarjala z drugimi osebami ali na kakšen drug način obrezuspešila ali znatno otežkočila izvršbo dotične obveznosti. Te razloge je treba natančno navesti v začasni odločbi, ki jo je izvršiti po administrativni ali sodni poti.

(²) Trajanje začasne odločbe je vezano na rok, odrejen po razmerah; pristojno oblastvo ga sme podaljšati samo izjemoma iz tehtnih razlogov.

(³) Zoper odločbo po odstavku 1. o zavarovanju in zoper odločbo po odstavku 2. je dopustna samostojna pritožba, če gre za izdajo ali za zavrnitev in sicer če gre za izdajo, brez odložne moči.

§ 166.

(¹) Začasna odločba, izdana na strankin predlog, se sme navezati na to, da se poda varnost za škodo, ki bi utegnila nastati za nasprotnika, če bi se končno ne ugodilo osnovnemu zahtevku predlagatelja.

(²) Če se pravnomočno dožene, da pravno ne obstoji strankin zahtevke, za čigar zavarovanje se je izdala začasna odločba, ali če ta stranka opusti vložiti pritožbo ali zahtevati izvršbo ali če se sicer pokaže, da je dovoljena začasna odločba neopravičena, mora oni, ki je predlagal začasno odločbo, povrniti svojemu nasprotniku škodo, ki se mu je prizadela z začasno odločbo. O tem odločajo oblastva, pristojna za izdajanje začasne odločbe. Če bi bilo vrhu tega očitno, da je bila začasna odločba izposlovana iz objestí, je kaznovati stranko zaradi objestí (§ 67.).

VIII. razdelek.

Stroški.

1. Stroški oblastva.

§ 167.

Splošni stroški postopanja, združeni s poslovanjem oblastva (kakor: redni osebni prejemki uradnih orga-

nov, splošni stvarni izdatki urada), gredo v breme oblastva, stranke pa jih trpe samo na osnovi posebnih predpisov (kakor v primeru členov 80. in 82. zakona o notranji upravi). S tem se ne posega v taksne predpise.

2. Stroški stranke.

§ 168.

(¹) Posebne izdatke oblastva v gotovini, ki jih povzroča postopanje o kakšnem predmetu (kakor: potni stroški uradnih organov in uradnih izvedencev, pristojbine prič in izvedencev, stroški ogleda, pristojbine za razglase), trpi praviloma stranka, ki je v lastnem interesu zahtevala postopanje oblastva, ali stranka, kateri v prid se vrši postopanje, odnosno stranka, zaradi katere je oblastvo samo uvedlo postopanje.

(²) Če se je povzročilo celotno postopanje ali kakšen njegov del po krivdi ali iz objestí posamezne osebe, ki se udeležuje postopanja, mora ta oseba trpeti te stroške.

(³) Stroške izvršbe trpi zavezanec. Če so neizterljivi, jih trpi stranka, na katere predlog se je opravila izvršba.

(⁴) Če trpi stroške kakšnega postopanja več oseb, jih je med nje sorazmerno razdeliti.

Stranki, ki pokrene v lastnem interesu kakšno postopanje ali kakšno poslovanje v tem postopanju se sme naročiti, da položi za to primeren predjem, ki ga je obračunati v glavni odločbi (§ 103.).

§ 169.

Vsaka stranka trpi sama svoje osebne stroške, povzročene s postopanjem, kakršni so: stroški za prihajanje, za zamudo časa in za plačevanje zastopnika - pooblaščenca.

3. Pristojbine prič in izvedencev.

§ 170.

(¹) Vsaka priča ima pravico do povračila potrebnih stroškov, povzročenih s potovanjem v kraj zaslišanja, z bivanjem v tem kraju in z vrnitvijo. Za zamudo časa sme zahtevati povračilo samo, če je zaraditega občutno oškodovana v svojem dnevnem zaslužku.

(²) Izvedenec, ki ne opravlja izvedenskega posla v lastnosti uradne osebe, ima pravico do povračila njemu povzročenih stroškov in izdatkov, do odškodnine za zamudo časa in do nagrade za trud. Zahtevati sme, da se mu da primeren predjem.

(³) Treba pa je, da zahteva priča ali izvedenec pričujoče vsote tedaj, ko ga zaslišujejo, odnosno ko oddaja izvedensko mnenje; sicer izgubi pravico.

(⁴) Oblastvo odloča o teh pristojbinah bodisi s posebno odločbo, bodisi v glavni odločbi. Zoper to se smejo pritožiti priča, izvedenec ali oseba, ki mora plačati, in sicer, če se izda posebna odločba, s samostojno pritožbo.

IX. razdelek.

Prehodne in končne odločbe.

§ 171.

Vsi roki, ki že teko, ko zadobi ta zakon obvezno moč, teko še nadalje po dosedanjih predpisih, če so ti za dotično stranko ugodnejši.

Zoper odločbe, ki so bile izdane, preden je zadobil ta zakon obvezno moč, je upoštevati pravna sredstva po prejšnjih predpisih, ako bi ne bila ta pravna sredstva več dopustna po novih določbah.

Vse ostale določbe tega zakona veljajo tudi za one predmete, ki so še v delu pri oblastvih. Določbe V. razdelka tega zakona je uporabljati na že dovršene predmete.

§ 172.

Za kraje, kjer se vročanje še ne vrši po pošti, odredi minister za notranje posle dogovorno z ministrom gradb, zdaj ministrom za promet, s katerim dnev naj se začne to opravljati.

§ 173.

Z dnem, ko zadobi ta zakon obvezno moč, prenehajo veljati vse določbe splošnega značaja, ki se nanašajo na upravno postopanje, urejeno s tem zakonom. Dokler ne izide zakon o upravnokazenskem postopanju, veljajo nadalje vsi dosedanji predpisi o tem.

Pravne določbe, ustanovljene s posebnimi pravnimi predpisi o posameznih upravnih stvareh, veljajo še nadalje, razen v primerih, kjer nasprotujejo določbam IV. poglavja v I. razdelku o vročanju.

§ 174.

Za zahtevanje in potrditev prejema vlog (§ 31.) ni pobirati nobene takse.

§ 175.

Da se poenostavi in izenači upravno postopanje v posameznih upravnih stvareh, sme predsednik ministrskega sveta v roku 5 let, odkar je zadobil ta zakon obvezno moč, na soglasen predlog resornega ministra in ministra za notranje posle po uredbi z močjo zakona razveljaviti posamezne pravne določbe veljavnih posebnih upravnih zakonov in uredb, spravlja je jih v sklad z načeli in določbami tega zakona.

§ 176.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se razglasi v »Službenih novinah«, obvezno moč pa dobi 3 mesece potem. V Beogradu, dne 9. novembra 1930.

<p>Predsednik ministrskega sveta, minister za notranje posle, častni adjutant Njegovega Veličanstva kralja, divizijski general Peter Živković s. r.</p> <p>Videl in pritisnil državni pečat čuvar državnega pečata, minister pravde: dr. M. Srškić s. r.</p>	<p>Aleksander s. r. Predsednik ministrskega sveta, minister za notranje posle, častni adjutant Njegovega Veličanstva kralja, divizijski general Peter Živković s. r.</p>
--	--

27.

Mi

Aleksander I.,

po milosti božji in narodni volji kralj Jugoslavije,

predpisujemo in proglašamo na predlog Našega ministra za finance in po zaslišanju predsednika Našega ministrskega sveta

Zakon

o davku na neoženjene osebe in davčni oprostitvi oseb z devetimi ali več otroki.*

§ 1.

Vsi neoženjeni ali pravnomočno ločeni moški in vdovci, ki prebivajo stalno v mestih, trgih in krajih s sedežem sreza ali se jim v takih krajih predpisuje neposredni davek, odnosno prejema v takih krajih tantijeme, so podvrženi plačevanju posebnega davka na neoženjene osebe.

Vdovci plačajo ta davek, če so brez zakonskih otrok, ločene osebe pa samo takrat, če je zakon razveljavljen ali ločen po sodišču in če nimajo zakonskih otrok, odnosno če niso od sodišča obsojeni na plačevanje vzdrževalnine za ženo ali otroke.

§ 2.

Davčna obveza se pričenja s 1. januarjem sledečega leta, ko je dovršil davčni obvezanec 30. leto, preneha pa poslednjega dne onega leta, v katerem je dovršil 60. leto ali sklenil zakoniti zakon.

§ 3.

Tega davka so oproščeni:

1. duhovne osebe, ki jim cerkveni predpisi prepovedujejo ženitev;
2. oni, ki se ne morejo vnovič poročiti zaradi cerkvenih zadržkov;
3. vojaki, podčastniki v službi in tudi nižji častniki;
4. obsojenci v zaporu, dokler prestajajo kazen;
5. inozemci;
6. osebe, ki so po državljanem zakonu nesposobne, upravljati svoje imetje;
7. popolni invalidi;
8. osebe v službenem razmerju, če ne znašajo njih prejemki več kot 2.500.— dinarjev na mesec

§ 4.

1. Ta davek se odmerja na podstavi dopolnilnega davka na zemljarino, zgradarino, pridobnino in rentni no po davčnem razporedu in znaša za osebe:

- od 30 do 35 let 50 odstotkov dotičnega davka
- nad 35 do 40 let 40 odstotkov dotičnega davka
- nad 40 do 50 let 25 odstotkov dotičnega davka
- nad 50 do 60 let 10 odstotkov dotičnega davka.

2. Neoženjene osebe, ki prejema dohodek v obliki tantijem, plačajo tudi na ta dohodek ta davek po na-

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 20. decembra 1930., št. 292/C/621.

vedenih letih starosti s 5, 4, 2, odnosno 1%, najsi so bile že obdavčene po davčnem rasporedu.

3. Neoženjene osebe, ki so v službenem razmerju, plačajo na ime tega davka po letih starosti 50, 40, 25, odnosno 10% od davka po členu 95., odnosno 96. zakona o neposrednih davkih.

4. Nižja stopnja po tem paragrafu se uporablja od 1. januarja onega leta, ki sledi letu, v katerem je dotična oseba pridobila pravico do nižje stopnje z ozirom na leta starosti.

§ 5.

Občinska oblastva morajo ob občem popisovanju davčnih obvezancev po členu 110. zakona o neposrednih davkih označiti v dotičnem seznamu, ali je davčni obvezanec neoženjen, vdovec ali ločenec, koliko je star in ali ima zakonske otroke.

Odgovorni organi se kaznujejo za netočno izpolnjevanje te dolžnosti po odredbah zakona o neposrednih davkih.

§ 6.

Kdor je podvržen hišnemu, dohodninskemu in rentnemu davku, mora označiti v svojih davčnih prijavah, ali je neoženjen, vdovec ali ločenec, koliko let ima in ali ima zakonske otroke.

Zemljariini zavezane osebe, ki so podvržene temu davku, popišejo občinski organi ob popisovanju davčnih obvezancev po členu 110. zakona o neposrednih davkih.

§ 7.

Odmero tega davka po § 4., točki 1. opravljajo pristojne davčne uprave. Pri osebah, ki prejemajo svoje dohodke v obliki tantijem, odnosno, ki so v službenem razmerju, obdržijo ta davek pravne osebe in dotični delodajalci ob vsakem izplačilu tantijeme, odnosno prejemkov, in sicer po predpisih, ki veljajo za uslužbenski davek, s to razliko, da se mora ta davek v vsakem primeru izročiti davčni upravi v gotovini in po seznamu.

§ 8.

Zoper izvršeno odmero je dopustna pritožba po predpisih zakona o neposrednih davkih za dotično obliko, po kateri je ta davek odmerjen.

§ 9.

Ta davek zapada in se izterjuje, izvzemši primere iz paragrafa 7., po predpisih, ki veljajo za dotično davčno obliko, po kateri se odmerja ta davek.

§ 10.

Za osebe, podvržene temu davku, ki so bodisi sodelastniki, bodisi družbeniki z drugimi osebami, se odmerja ta davek na podstavi onega dela dotičnega dopolnilnega davka, odnosno rentnine, ki odpada nanje po meri soudeležbe.

§ 11.

Oni davčni obvezanci po zakonu o neposrednih davkih, ki imajo devet ali več otrok, ali so imeli istočasno živih devet ali več zakonskih otrok, se oproščajo plačevanja neposrednega davka in vseh doklad, ki se odmerjajo na te davke.

§ 12.

Oprostitev po prejšnjem paragrafu pričenja s 1. januarjem onega leta, v katerem se je rodil davčnemu obvezancu deveti otrok, odnosno za osebe, ki že ustrezajo pogojem oprostitve, z dnem 1. januarja 1931., in se nanaša na one neposredne davke, ki bi se jim morali praviloma naložiti od časa oprostitve dalje. Oprostitev preneha s smrtjo davčnega obvezanca.

§ 13.

Pravico do oprostitve davkov mora prijaviti davčni obvezanec s polnoveljavnimi dokazi pristojni davčni upravi. Dan smrti oproščene osebe morajo prijaviti njeni pravni nasledniki v teku 14 dni.

§ 14.

V vsem ostalem veljajo za uporabo tega zakona zmiselno odredbe zakona o neposrednih davkih.

§ 15.

Vsa navodila in pojasnila, ki jih izda v mejah in v duhu tega zakona radi njegove uporabe ministrstvo za finance, imajo obvezno moč.

§ 16.

Ta zakon stopi v veljavo, ko se objavi v »Službenih novinah«, uporablja pa se od 1. januarja 1931.

Beograd, dne 15. decembra 1930.

Aleksander s. r.

Minister za finance:
Dr. S. Šverljuga s. r.

Predsednik
ministrskega sveta,
minister

Videl
in pritiskil državni pečat
čuvar državnega pečata,
minister pravde:
Dr. M. Srškić s. r.

za notranje posle,
častni adjutant
Nj. Vel. kralja,
divizijski general
Peter Živković s. r.

Uredbe osrednje vlade.

28.

Naredba

ministra za poljedelstvo štev. 54.483/III/b z dne 22. septembra 1930. o provozu živali, živalskih delov, predelanih izdelkov in sirov in, kakor tudi predmetov, ki morejo biti nosilci klic živalskih nalezljivih boleznih, iz kraljevine Rumunije čez ozemlje kraljevine Jugoslavije v Italijo.*

Na podstavi člena 3., odstavek prvi, člena 7., odstavek prvi in drugi, in člena 8., odstavek prvi, zakona o zatiranju in pobijanju živalskih kužnih boleznih z dne 24. junija 1928, predpisujem naslednje:

Člen 1.

Za provoz živali iz Rumunije v Italijo se izdajajo do eventualnega preklica v primerih, določenih v členih 2.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 3. oktobra 1930., št. 226/LXXIX/490.

in 5. te naredbe, posebna dovoljenja za vsak primer posebej.

Posamezna dovoljenja se izdajajo največ do 5000 glav na prošnje posameznim izvoznikom za provoz že kupljene živine. Prošnje je treba kolkovati s 25 Din in ji priložiti overjen prepis dovoljenja pristojnega oblastva, ki ga ima prosilec za trgovanje z živino.

Člen 2.

1) Transporti živali, živalskih delov, predelanih izdelkov in sirovin, kakor tudi predmetov, ki morejo biti nosilci klic živalskih kužnih bolezní, se provažajo čez mejne veterinarske postaje Velika Kikinda in Rakek, prevzemajo pa se za provoz na rumunski veterinarski postaji v Zombolji samo podnevu (pri dnevnih svetlobi).

Na postajo v Zombolji iz notranjosti kraljevine Rumunije prispele živali se iztovorijo v navzočnosti jugoslovanskega državnega veterinarja, se zberejo na pripravnem mestu in po istem veterinarju individualno pregledajo. Po izvršenem pregledu in, ako jugoslovanski državni veterinar ugotovi, da so vse iztovorjene živali zdrave in nesumljive glede kake kužne bolezní, za katero velja obveza prijavljanja, in ako ugotovi, da so živinski potni listi v redu in da uporabljeni vagoni odgovarjajo predpisanim pogojem, ni nadaljnih zaprek, da se pregledana živina v navzočnosti jugoslovanskega državnega veterinarja zopet utovori v vagono in po klavzuliranju živinskih potnih listov pošlje čez naše ozemlje v kraj namembe.

Po izvršenem pregledu živali, živalskih delov, predelanih izdelkov in sirovin, kakor tudi predmetov, ki morejo biti nosilci klic živalskih kužnih bolezní, po jugoslovanskem državnem veterinarju v Zombolji ne bo potrebno, da se ponovno pregledajo na mejni veterinarski postaji v Veliki Kikindi, izvzemši primere, ki bi mogli eventualno nastopiti iz veterinarsko-policijskih razlogov.

2) Živali morajo biti zdrave in nesumljive, da so obbolele ali da so okužene s katero izmed živalskih kužnih bolezní, za katero velja obveza prijave.

Za sumljive, da so okužene, se morajo smatrati tiste živali, ki so se z bolnimi ali sumljivimi živalimi prevžale v istem vagonu ali naložile isti dan na isti železniški postaji ali ki so drugače prišle s takimi živalimi v neposredno ali posredno dotiko.

3) Živali morajo biti opremljene s potrdilom o izvoru in zdravstvenosti (živinski potni listom), ki ga je izdalo občinsko oblastvo in iz katerega se more ugotoviti izvor dotičnih živali. V potrdilu mora biti naznačen kraj, občina in srez izvora, lastnikovo ime, točen opis živali (spol, starost, barva, posebni znaki), pošiljačevo ime in kraj namembe.

Potrdila o izvoru in zdravstvenosti (živinski potni listi) za velike živali (kopitarji in goveda), naložene v enem vagonu, morajo biti sešita v en zvezek tako, da se na poti ne morejo zamenjati.

Zadaj na živinskem potnem listu, oziroma zadnjem listu vsakega zvezka ali na posebni z zvezkom sešiti poli postavlja rumunski državni ali od strani državnega oblastva zato posebej pooblaščen veterinar potrdilo o zdravstvenosti dotičnih živali, kakor tudi o tem, da v kraju izvora ob času odprave ni vladala nikaka živalski kužna bolezen, katere prijava je obvezna in ki je prenosna na dotično vrsto živali.

Ako se morajo izvoziti živali, ki so sprejemljive za:

a) govejo kugo ali pljučno kugo;

b) slinavko in kugo na parkljin, spolno kužno bolezen pri konjih, konjsko bolezen (sakagijo), svinjsko kugo (svinjsko kužno bolezen) ali ovčje osepnice, tedaj se mora poleg gornjega potrditi, da te kužne bolezni niso vladale v kraju izvora niti v sosednjih občinah, in sicer:

pri a) za čas zadnjih šest mesecev;

pri b) za čas poslednjih 40 dni.

4) Posamezni primeri vraničnega prisada, šumečega prisada (šuštavca), mehurčastega izpuščaja pri konjih in govedih in stekline ne preprečujejo izdaje prej omenjenega potrdila, ako teh bolezni ni v dvoriščih, iz katerih prihaja živina.

Obstoj garij pri ovcah in kozah ne preprečuje izdaje potrdila za konje in narobe.

5) Potrdila gledé zdravstvenosti veljajo 10 dni. Ako poteče ta rok v času prevažanja do rumunske izvozne postaje, se morajo, da bi potrdila veljala za nadaljnih 10 dni, živali ponovno pregledati s strani rumunskega državnega ali od državnega oblastva za to posebej pooblaščenega veterinarja in njegov izvid mora biti na potrdilu zabeležen.

6) Veterinarska potrdila in živalski potni listi morajo biti opremljeni s prevodom v francoskem ali nemškem jeziku, overjenem od rumunskega državnega ali od strani državnega oblastva posebej zato pooblaščenega veterinarja.

7) V en vagon se sme natovoriti samo toliko velike živine, da more med utovorjenimi živalimi človek nemoteno hoditi. Živali ne smejo stati tako, da bi se tiščala druga druge, pa tudi ne ob vagonске stene.

Pri nakladanju telet, svinj, ovac in koz je potrebno, da ostane v vozovih dovolj prostora, da morejo vse natovorjene živali leči. Zato je potrebno, da ostane ena šestina voza prazna, kadar se vse živali zberejo na eno mesto vagona. Ta prostor sme biti v poletju povečan na eno petino voza.

Za provoz živali se uporabljajo zato pripravi nepoškodovani in po predpisu razkuženi vagoni, katerih pod mora biti intakten in ne propusten za tekočine in odpadke. Odprtina vrat mora biti v primerni višini z deskami zadelana tako, da je tudi tedaj, kadar se vrata odpro, izključeno, da bi iz vagona padali: hrana, stelja, blato in drugo.

Na rumunski izhodni postaji se mora vsak iz notranjosti prispeli vagon živine očistiti blata in opremiti z zadostno količino čiste žagovine.

8) Transporti, ki bi ne odgovarjali preje navedenim pogojem, nadalje živali, ki jih jugoslovanski državni veterinar o priliki pregleda v Zombolji smatra za obbolele na kaki kužni bolezen, za katero velja obveza prijave, ali so glede nje sumljive, končno tudi živali, ki so prišle z bolnimi ali sumljivimi živalimi drugače v dotiko, se ne propuščajo v provoz.

Ne propuščajo se tudi take pošiljke blaga, naštete v členu 6. te naredbe, ki jih ne spremlja potrdilo, ki bi ne odgovarjalo pogojem, predpisanim v tem členu.

Razlog za vrnitev mora jugoslovanski državni veterinar vpisati na rumunskem veterinarskem potrdilu in potrditi s svojim podpisom.

9) Jugoslovanski državni veterinar vodi evidenco o rumunskih srezih, iz katerih je izvirala živina, na kateri ugotovijo pri pregledu v Zombolji eventualno živalsko kužno slinavko ali kugo na parkljin.

Člen 3.

1) Za čas provoza čez ozemlje kraljevine Jugoslavije se gleda nato, da je izključena vsaka neposredna ali posredna dotika vtovorjenih živali z domačo živino.

Gleda se tudi nato, da se rumunski transporti živali uvrščajo v vlak v skupinah.

2) Rumunska živina se ne sme na jugoslovanskih železniških postajah niti razkladati niti prekladati.

Ako bi se prekladanje moralo vršiti iz tehniških razlogov, se izvrši po možnosti na tovornih postajah, ki imajo zato pripravne klančine, in v navzočnosti pristojnega veterinarja.

Po izvršenem prekladanju se morajo take klančine močnejše razkužiti.

3) Krmiti in napajati mora živali spremljevalec živine.

Prevozniki morajo imeti svoje posode za napajanje živali, ki jih morajo po uporabi spraviti v vagone dotičnega transporta.

Pri napajanju rumunske živine se gleda na to, da se istočasno ne napaja domača živina.

4) Ako se ob času tranzita zapazi na rumunski živini kaka kužna bolezen ali sumnja glede te bolezni, se pokliče pristojni veterinar, da opravi pregled in sestavi o izvidu zapisnik. Ako veterinar ob tej priliki ugotovi kužno bolezen, za katero velja obveza prijave, obvesti o tem brzojavno ministrstvo za poljedelstvo. Prepis zapisnika se dostavi po pristojni poti rumunskemu ministrstvu za poljedelstvo.

Bozne živali se ne smejo na potu iztovoriti, ako bi se pa v nepredvidenih primerih ter iz tehniških razlogov morala živina iztovoriti, se iztovorijo in nato tudi natovorijo v navzočnosti pristojnega veterinarja.

Člen 4.

1) Ako se ob času tranzita rumunske živine čez ozemlje kraljevine Jugoslavije ugotovi na kakem transportu živinska kužna smrkavost in kuga na parkljih, se prepove nadaljni tranzit živine iz srezov, iz katerih izvira ta živina, in njim sosednjih srezov.

2) Ako se ti ukrepi izkažejo za nezadostne, se razširijo preje razložene omejitve tako, kakor je določeno v obstoječem zakonu.

3) Vse omejitve glede tranzita živine se odredijo tako, da se pripusté za tranzit tisti transporti, ki bodo ob času izdanih omejitev že na potu, ako dospejo na mejo v neoporečnem stanju.

Člen 5.

Daljni provoz živine, za katero je že izdano provozno dovoljenje, ki pa še ni prišla v našo državo, se ustavi, ako bi vlada kraljevine Italije iz katerih koli razlogov prepovedala uvoz živine iz Rumunije, oziroma ne bi pristala na to, da prevzame rumunske transporte živali v vsakem primeru, torej v takem stanju, v kakršnem dospejo na italijansko mejo.

Vse omejitve ali prepovedi uvoza živine iz oblasti kraljevine Rumunije, ki jih je odredila kraljevina Italija, so polnoveljavne tudi za provoz čez ozemlje kraljevine Jugoslavije.

Člen 6.

Potrdila o izvoru in zdravstvenosti za živalske dele, predelane izdelke in sirovine morajo obsegati poleg točne označbe kraja njihovega izvora in opredeljenja tudi še

potrdilo državnega ali od državnega oblastva za to posebej pooblaščenega veterinarja, da izvirajo od živali, ki niso bile bolne na živinskih kužnih boleznih in da so po izvoru iz občine, ki je prosta smrkavosti in kuge na parkljih.

V potrdilih za zaklano živino in zaklano perutnino, za sveže in pripravljeno (usoljeno, prekajeno, v solnico položeno ali kuhano) meso, kakor tudi za mesne predelane izdelke mora biti razen tega potrjeno, da so dotične živali pri pregledu s strani pristojnega veterinarja spoznane za zdrave tako v živem stanju, kakor tudi po zakonu.

Člen 7.

Provoz konserviranega mesa in mesnih predelanih izdelkov v hermetično zaprtih škatlah, volne fabriško oprane in v zaprtih vrečah zamotane, suhih ali osoljenih črev, goltancev, želodcev in mehurjev, zamotanih v zaprtih zabojih ali sodih, topljenega loja in masti, jajc, mleka in produktov iz mleka (sir, maslo, itd.) je dovoljen tudi brez predlozbe potrdila o izvoru in zdravstvenosti.

Blago te vrste se more prevoziti čez vse jugoslovanske mejne veterinarske postaje.

Člen 8.

Ako se pojavi kje na področju kraljevine Rumunije goveja kuga ali pljučna kužna bolezen goved, obvesti vlada kraljevine Rumunije o tem brzojavno vlado kraljevine Jugoslavije, ki v tem primeru postopa dalje po zagonu.

Člen 9.

Ta naredba stopi v veljavo, kadar se razglasi v »Službenih novinah«.

Minister za poljedelstvo:
Dr. Stanko Šibenik s. r.

29.

Izpremembra

člena 12. uredbe o razvrščanju in razporejanju uslužbencev državnih prometnih ustanov.*

»Člen. 12.

Čine posameznih eksekutivnih edinic določa minister za promet s svojo odločbo, ki se objavlja v »Službenih novinah« prometnih ustanov. Dosedanja lestvica (opomba), o kateri se govori v prejšnjem členu 12. uredbe o razvrščanju in razporejanju uslužbencev državnih prometnih ustanov pod točko 1., kolikor odreja čine posameznih eksekutivnih edinic, se ukinja.«

Iz generalne direkcije državnih železnic šte. 86223/30 z dne 25. novembra 1930.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 10. decembra 1930; št. 284/XCVII/600.

30.

Dopolnitev razpisa C. št. 29.131/929.*

Na podstavi čl. 23. predloga zakona o obči carinski tarifi sem odločil, da se v odstavku 27. razpisa C. št. 29.131 z dne 8. julija 1929. besede »..... iz vsakega tovora.....« zamenjajo z besedami: »..... iz vsakega desetega tovora.....«.

V Beogradu, dne 29. julija 1930., št. 28.600/IV.

Zastopnik ministra za finance
minister brez portfelja
dr. Frangeš s. r.

31.

Navodilo.

Navodilo za izvrševanje odločbe št. 27821/IV, iz leta 1930., o oproščanju uvozne carine na kemikalije za koncentriranje rud s flotacijo.**

Na podstavi točke 2. odločbe št. 27821/IV iz leta 1930. predpisujem za nje uporabo naslednje pogoje:

Podjetja, ki žele uvažati carine prosto predmete, navedene v točki 1. odločbe št. 27821/IV, iz leta 1930., se morajo v zmislu razpisa C. št. 39200/26 obrniti s prošnjo na ministrstvo za trgovino in industrijo (III. oddelek) za določitev komisije zaradi ugotovitve kapacitete podjetja in letne potrebe materiala.

K prošnji, ki se mora pri vsakem uvozu predložiti oddelku za carine, se prilaga:

a) potrdilo ministrstva za trgovino in industrijo, da se material, ki se uvažuje, ne izdeluje v državi. V potrdilu mora biti naznačena kapaciteta podjetja, in sicer po komisijskem poročilu;

b) potrdilo ali overjen prepis rudarske direkcije, da ima prosilec instalacije za koncentriranje zdrobljene rude s flotacijo;

c) dovoljenje za nabavo strupov, predpisano z obrazcem št. 6. k pravilniku o prometu in kontroli narkotičnih drog in strupov S. št. 10750 z dne 11. marca 1930., ako se uvažuje natrijev cijanid iz št. 206 tarife; in

č) račune, na katerih jamči uvoznik, da so izvirni.

Dovoljenja za brezcarinski uvoz daje oddelek za carine, predpisujoč obenem tudi način kontrole nad uvoženimi.

* »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 7. avgusta 1930., št. 178/LXVI/391.

** »Službene novine kraljevine Jugoslavije« z dne 7. avgusta 1930., št. 178/LXVI/391.

nim materialom. Dovoljenja se morajo pošiljati tisti carinarnici, čez katero javi uvoznik, da želi izvršiti uvoz.

V Beogradu, 29. dne julija 1930. Štev. 28870/IV.

Zastopnik ministra
za finance
minister brez portfelja.
Dr. Frangeš s. r.

Banove uredbe.

32.

II. No. 36175.

Objava.

Občina Rdeči breg, srez Maribor, desni breg, bo pobirala v zmislu odloka kraljevske banske uprave II. No. 36175 v letu 1931. naslednje občinske trošarine:

a) od 100 l vina Din 60—,

b) od 100 l vinskega mošta Din 40—,

c) od 100 l piva Din 25—,

č) od hl stopnje alkohola, špirta, žganja, likerja, ruma in konjaka Din 8—.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 31. decembra 1930.

Pomočnik bana: Dr. Pirkmajer s. r.

33.

II. No. 36169.

Objava.

Občina Gornjigrad, srez Gornjigrad, bo pobirala v zmislu odloka kraljevske banske uprave II.—No. 36169 v letu 1931. naslednje občinske trošarine:

a) od 100 l vina Din 100;

b) od 100 l vinskega mošta Din 100;

c) od 100 l piva Din 75;

č) od hl stopnje alkohola, špirta, žganja, likerja, ruma in konjaka Din 10— in

d) od 100 kg izvlečkov, esence in eteričnih olj z alkoholom Dni 10—.

Kraljevska banska uprava Dravske banovine v Ljubljani,
dne 10. januarja 1931.

Za bana
namestnik pomočnika
načelnik upravnega oddelka:
Dr. Staré s. r.